

Laos folkeeventyr, myter og legender

Genfortalt af Jens Kornerup Walter

Laos Folkeeventyr, myter og legender

Jens Kornerup Walter

© Jens Kornerup Walter 2023

1. udgave 2023

Fotos: Vivi Rønning Walter

eBogen er lavet med Telling

Denne bog er beskyttet af lov om ophavsret.

**Download, deling og kopiering til personligt
brug er tilladt.**

**Download, deling og kopiering med henblik
på salg er ikke tilladt.**

ISBN 978-87-974985-1-4

Indholdsfortegnelse

Forord	4
<u>Den mediterende jæger</u>	12
<u>Den magiske hvide svane</u>	18
<u>Abbed og hønselort</u>	22
<u>Aber og krokodiller</u>	27
<u>Tigerens striber</u>	32
<u>Den hjælpsomme jæger</u>	36
<u>Kongen der forsøgte at gøre drømme til virkelighed</u>	41
<u>Dagdrømmeren</u>	46
<u>Bjørnen og det kvikke jordegern</u>	50
<u>Den flyvende skildpadde</u>	55
<u>Det der tilhører os, kommer til os</u>	61
<u>Fælles om at dræbe trolden</u>	65
<u>Den kvindelige kriger med hesteansigt</u>	72
<u>Phi Ya Wom (Bedstemors ånd kaldet Wom)</u>	77
<u>Legender og myter</u>	83
<u>Legenden om Mekong</u>	85
<u>Himlens store græskar</u>	92
<u>Slyngplanten</u>	94
<u>Fyrst Bulomrajathirat</u>	97
<u>Phya Khankhaak, Tudsekongen</u>	103
<u>Tudse Kongen (Anden version)</u>	106
<u>Thao Hung og Thao Cheuang</u>	110
<u>Lyrik</u>	114
<u>Kilder</u>	120

Forsidebillede: Buddha siddende på og beskyttet af den syvhovedede naga, som er symbol på magt, visdom og tryghed i Laos

Forord

Denne samling af folkeeventyr, legender og lyrik henvender sig til alle, der interesserer sig for en god fortælling, voksne såvel som børn. Samlingen bringer eventyr fra en helt anden kultur end den europæiske, og læsningen kan give et indblik i en fremmed kultur. Laos kultur og historie adskiller sig på mange punkter fra Europas kulturhistorie, bl. a. på grund af den buddhistiske religions dominerende indflydelse gennem mange århundreder. Samtidig med at man bliver underholdt af de morsomme, sommetider moraliserende og sommetider tragiske fortællinger, gør læsningen både børn og voksne, med hver deres synsvinkel, klogere på omverdenen gennem mødet med det fremmede.

Den folkelige fortælling har gennem tiden spillet en stor rolle i Laos på samme måde som i alle andre landes kultur. Eventyr og historier var aftenunderholdningen i de fleste familier i tiden før de moderne mediers indtog, især i de samfund, hvor store dele af befolkningen ikke kunne læse, og hvor adgangen til bøger i øvrigt var begrænset. Bedstemødre og bedstefædre fortalte eventyr og historier, når familien samledes ved ildstedet om aftenen. Fortællingerne gav sammenhæng i familien og i landsbyen, de bidrog til at skabe fælles normer, og myter og legender bidrog til at forklare såvel naturfænomenerne som den historiske udvikling.

Fælles for alle landes eventyr er det fantastiske univers, hvor tids- og rumdimensionerne kan ophæves, hvor dyr kan tale, hvor trolde og hekse truer, og hvor både mennesker og dyr kan have magiske kræfter. Eventyrerne foregår ofte i en ubestemt fortid, jf. ”Der var en gang –.”

Også persongalleriet har fælles træk. Personerne er typer med kun få eller ingen individuelle træk. Helten er ofte blot benævnt som ”den unge mand” eller ”den yngste broder”. Heltinden er ”den unge pige.” Konger og dronninger er også faste figurer, men repræsenterer som oftest blot en ubestemt magt, som helten skal agere i forhold til.

Legender og myter foregiver i modsætning til folkeeventyrene at have en historisk kerne, hvori historiske personer optræder, om end denne historiske kerne er af fiktiv karakter. Overnaturlige væsener og magiske kræfter spiller en lige så stor rolle i myter og legender som i folkeeventyrene.

Legenderne postulerer ofte en historisk tilknytning til steder og personer, deres grundform er jo biografier om hellige personer ”helgenlegender”, mens myterne lægger mere vægt på at forklare almene forhold, f.eks. skabelsesmyter, der forklarer hvordan verden er indrettet eller opstået – med eller uden guders indsats.

Eventyrernes humor kan være grovkornet. Personerne kan le, så maven sprækker, og de kan finde på at le af andres ulykke. Komiske situationer fremstilles ofte. Den kloge narrer den mindre kloge, og helten driver gæk med sin modstander.

Eventyrerne rummer ofte figurer, der kan tolkes som symboler på almenmenneskelige forhold. At heksen repræsenterer ondskab kan ikke overraske. Hun er da også oftest udstyret med negative egenskaber som løgnagtighed, grusomhed og blodtørst. Figurernes symbolske betydning fremgår i reglen af den sammenhæng, hvori de optræder. Fugle kan være symboler på uskyld, men også på lykke. De vilde dyr kan repræsentere naturens farlighed og grusomhed, men også hjælpsomhed og trofasthed. Relationer mellem forældre og børn kan ligeledes have symbolsk betydning, f.eks. kan bedstemoderen være en heks.

Eventyrernes handling er som regel opbygget efter bestemte mønstre. En central del af mange folkeeventyr er heltens eller heltindens rejse med en række prøvelser under vejs, hvorved hovedpersonen får lejlighed til at vise dyder som mod, snilde og udholdenhed. Et andet vigtigt træk i handlingen er tilstedeværelsen af hjælperfigurer og modstandere. Hjælperfigurerne kan være overnaturlige væsner, som kommer hovedpersonen til undsætning, giver vejledning eller udstyrer dem med magiske egenskaber. Hjælperfigurerne repræsenterer ofte visdom, magi eller sande værdier. På den anden side står modstandere, der forsøger at modarbejde eller skade hovedpersonen. De kan symbolisere onde kræfter, grådighed eller andre negative egenskaber. Magiske genstande og transformationer er afgørende elementer i mange folkeeventyr. Disse genstande, såsom en troldmands stav eller et magisk våben, giver hovedpersonen særlige evner til at overvinde

udfordringerne. Transformationer spiller også en vigtig rolle. Hovedpersonen kan ændre sig fra en almindelig person til en prins eller prinsesse. Forvandling fra dyr til menneske er også udbredt. Forvandlingerne kan gå begge veje. Folkeeventyr har ofte en belønning eller opfyldelse af ønsker som et centralt element. Hovedpersonen belønnes for mod, udholdenhed og dyd ved at opnå lykke, rigdom eller kærlighed. Herved udtrykkes en almenmenneskelig længsel efter retfærdighed og belønning for ens bestræbelser. Folkeeventyret kan tilbyde en trøstende følelse af, at gode handlinger bærer lønnen i sig selv. Dette aspekt passer fint ind i den buddhistiske opfattelse af Karma og genfindes i mange laotiske eventyr.

Nogle af eventyrene er utvivlsomt produkter af den folkelige fantasi, mens andre har litterære kilder, der går langt tilbage i tiden. Man kan som oftest ikke sige noget sikkert om det enkelte eventyrs eller den enkelte legendes oprindelse, men for Laos vedkommende er der to litterære kilder, som har haft væsentlig betydning for eventyrdigtningen.

Den ene kilde er Panchatantra fortællingerne. Panchatantra er en samling af dyrefabler og historier, der stammer fra Indien. Navnet "Panchatantra" er afledt af sanskritordene "pancha", der betyder "fem" og "tantra", der betyder "afhandling" eller "instruktion". Panchatantra hævdes at være skrevet omkring 200 f.Kr. af en vismand ved navn

Vishnu Sharma, omend der ikke er noget pålideligt vidnesbyrd om hvorvidt han har eksisteret, eller samlingen er en redaktion af mundtligt overleverede fortællinger.

Panchatantra består af en række indbyrdes forbundne fortællinger, hvoraf en del handler om dyr som løver, sjakaler, aber og mus. Dyrene er tillagt menneskelige egenskaber og menneskelig adfærd.

Fortællingerne giver moralske og etiske lektioner gennem handlingsforløb og oplevelser af dyrekaraktererne, der forstås i et menneskeligt perspektiv. Panchatantra giver gennem underholdende og ofte morsomme fortællinger moralske lektioner f.eks. om vigtigheden af venskab, farerne ved grådighed, konsekvenserne af uærlighed eller værdien af visdom. Historierne præsenteres i en rammefortælling, hvor en klog brahminlærer formidler viden og moralsk lære til tre unge prinser for at forberede dem på udfordringerne ved at styre et rige.

Panchatantra ligner Æsops fabler fra det europæiske fortælleunivers. De er blevet oversat til mange forskellige sprog langt til bage i tiden og har haft en betydelig indflydelse på traditionen for historiefortælling især i Asien.

Den anden litterære kilde er Jataka, der betyder fødselsberetning. Det er en samling af buddhistiske tekster, der beretter om Buddhas tidligere tilværelser som bodhisattva. Antallet af historier eller jatakaer varierer fra tradition til tradition, men den ældste og mest

komplette samling består af i alt 547 historier. Det er sandsynligt, at fortællingerne er hentet fra overleverede indiske fabler og heltehistorier, der er blevet tilpasset den buddhistiske lære, så de kommer til at fremstå som en historie om Buddhas tidligere liv. Samlingen er en blanding af eventyr, fabler og anekdoter. De folkelige fortællinger er blevet inkorporeret i en buddhistisk sammenhæng for at illustrere buddhistiske dyder som gavmildhed og medfølelse. I de enkelte historier møder vi den kommende Buddha i vidt forskellige skikkelser: som abe eller hare, løve eller elefant, som håndværker eller bonde, som minister eller konge. Ofte optræder buddha som en af de vediske guder: Indra eller Brahma. Buddha har stort set prøvet alt, hvilket har betydning for den almindelige buddhist, der således kan identificere sig med Gautama Buddha i en af hans genfødsler og derved forstå, at alle med den rette stræben kan opnå samme ophøjede tilstand som han.

Den før buddhistiske eller ikke buddhistiske kultur, som lever i bedste velgående hos mange af Laos' minoritetsbefolkninger, findes også i eventyrerne. Forestillinger om ånder "phi", der er farlige og griber ind i menneskers liv, er en realitet i mange eventyr. Ånderne kan være en del af naturens kræfter, men de kan også være afdøde slægtninge, forfædre, som stadig gør sig gældende i de levendes verden. I nogle eventyr og legender optræder buddhistiske og ikke buddhistiske livstolkninger side om side.

Et af stederne, hvor buddhistisk og før buddhistisk kultur smelter sammen er i forestillingen om nagaen, den mytiske slange med de guddommelige egenskaber, som også er en central figur i Laos' skabelsesmyter og legender. Nagaerne har deres rige i og under Mekongfloden, de er en del af Laos' mytiske forhistorie, og de beskytter mod ondt. De fleste buddhistiske templers indgangsportaler er flankeret af to skulpturer af nagaer, og templernes buddhaskulpturer inkorporerer ofte en trone af fem- eller syvhovedede nagaer, hvor buddha sidder på slangens krop, mens hovederne over ham vogter og beskytter.

Laos folkeeventyr, legender og myter er i moderne tid blevet indsamlet og genfortalte både på laotisk og på europæiske sprog. Mange af eventyrerne findes i flere forskellige versioner. Eventyrerne er gendigtet på dansk efter engelsk- og fransksprogede kilder.

Der er givet nogle smagsprøver på laotisk folkelig lyrik, gendigtet på dansk, i slutningen af bogen, og i tilknytning her til en introduktion til de lyriske former.

Bagest i bogen findes en litteraturliste med angivelse af de skriftlige kilder, som har været anvendt.

Murmaleri fra tempel i Vientiane. Buddha med Yoga Mudra

Den mediterende jæger

Der var engang en jæger. Han levede af at jage og nedlægge dyr, for at familien kunne få kød at spise, og han kunne sælge nogle af dyrene for at købe ris for pengene. En dag, da han var ude at jage, så han rigtig mange dyr. Det blev han så glad for, at han løb efter dem og endte med at fare vild. Han kunne ikke finde vej tilbage til landsbyen. Efter at han havde gået rundt i skoven i flere dage og nætter, mødte han en vismand, som boede alene ude i skoven. Vismanden spurgte ham: ”Hvorfor kommer du her?”

Jægeren svarede: ”Jeg gik ud for at jage dyr, og så for jeg vild i skoven for tre dage siden.”

Vismanden sagde: ”Hvis du vil spise et måltid mad sammen med mig, vil jeg give dig fem forskrifter (leveregler)¹.” Vismanden gav ham et stykke sort ingefær at spise, og han følte sig helt mæt efter at have spist det. Vismanden fortalte ham nu, hvordan han kunne finde vej tilbage til landsbyen og hjem til sin familie. Men da jægeren kom hjem, havde han ikke dræbt nogen dyr, så familien havde ikke noget at spise.

Jægeren satte sig nu ned og mediterende over de fem forskrifter og gik ikke ud at jage igen. Efter nogen tid sagde hans kone til ham: ”Kunne

¹ Her refereres formentlig til de fem buddhistiske forskrifter: 1. Du må ikke dræbe. 2. du må ikke stjæle. 3. Du må ikke være utro. 4. Du må ikke lyve. 5. Du må ikke drikke alkohol.

du ikke give de fem forskrifter tilbage til vismanden? Efter du har fået de fem forskrifter, har du ikke lavet noget som helst, og vi sulter hver dag. ”Hendes mand, jægeren, lyttede til hendes ord, han gik ud i skoven og bragte de fem forskrifter med tilbage til vismanden.

”Hvorfor kommer du her?” spurgte vismanden.

Jægeren svarede: ”Jeg vil give dig de fem forskrifter tilbage. Siden du gav dem til mig, har jeg ikke kunnet skaffe noget at spise, og min familie sulter.”

”Du kan give dem til gud”, svarede vismanden.

Jægeren gik så hen for at møde gud. ”Hvorfor kommer du her?” spurgte gud.

”Jeg giver dig disse forskrifter, som jeg fik af vismanden, tilbage. Efter jeg fik disse forskrifter, har min familie og jeg sultet. Jeg går jo aldrig ud og jager og dræber dyr lige som før,” svarede jægeren.

”Du har ikke fået forskrifter nok,” sagde gud og gav han yderligere tre forskrifter¹. Jægeren tog de otte forskrifter med tilbage til sin familie i landsbyen. Han ville gerne rette sig efter, hvad gud og vismanden havde sagt.

¹ Her refereres formentlig til buddhismens otteledede vej, som ses som en udvidelse af de fem forskrifter: Ret anskuelse, ret beslutning, ret tale, ret handlen, ret levevis, ret bestræbelse, ret besindelse, ret koncentration/fordybelse.

Men det gik lige som før, og hans kone tiggede og bad ham igen om at bringe forskrifterne tilbage. Jægeren tog alle forskrifterne med hen til vismanden. Men vismanden sagde, at han skulle bringe dem tilbage til gud.

Jægeren gik igen hen for at møde gud. På halvvejen så han et par slanger, som lå sammenslynget i bunden af en myretue. ”Hvor er du på vej hen?” spurgte slangerne.

”Jeg er på vej for at møde gud,” svarede jægeren.

”Hvis du møder gud,” sagde slangerne i kor, ”kan du så ikke spørge ham, hvorfor vi har ligget her i bunden af myretuen i mere end ni år. Vi kan ikke krybe nogen andre steder hen. Vil du bede om god karma for os?”

Jægeren fortsatte sin vandring og så et par storke, som havde stået i toppen af et figentræ i mere end ni år.

”Hvor skal du hen?” spurgte storkene.

”Jeg vil give disse forskrifter tilbage til gud,” svarede jægeren.

”Hvis du møder gud,” sagde storkene i kor, ”kan du så ikke spørge ham, hvorfor vi to har stået i toppen af figentræet i mere end ni år. Vi kan aldrig flyve nogen andre steder hen. Kunne du bede om god karma for os?”

Da jægeren nåede frem, spurgte gud: ”Hvorfor kommer du her?”

”Jeg kommer for at tilbagelevere disse forskrifter,” sagde jægeren.

”Efter du og vismanden gav mig disse forskrifter, kan jeg ikke skaffe føde til min familie. Vi sulter hver dag.”

Gud sagde: ”Du har ikke fået forskrifter nok. Hvis du tager nogle flere, vil du få nok at spise, og hvis du arbejder hårdt, vil du blive en rig mand.” Jægeren tog to forskrifter mere, så han nu havde ti¹.

”Jeg så et par storke på min vej her hen,” sagde jægeren: ”De havde stået i toppen af det samme figentræ i mere end ni år.”

Gud sagde: ”Det er deres karma. De gemte guld- og sølvkrukker under figentræet i deres tidligere liv. I dette liv blev de født til at bevogte figentræet.”

Jægeren spurgte: ”Hvordan kan vi forbedre deres liv?”

”Tag de ti forskrifter med hen til dem,” svarede gud, ”og tal til dem; det vil gøre det bedre.”

Jægeren sagde: ”På vejen her hen mødte jeg to slanger. De lå hver dag sammenslynget i bunden af en myretue.”

Gud svarede: ”Det er det samme med slangerne. De begravede guld- og sølvkrukker under myretuen i deres tidligere liv. Du må tale med dem.”

¹ Her refereres formentlig til de ti forskrifter, som især gælder for buddhistiske munke.

På sin vej tilbage til landsbyen mødte jægeren først storkene, og han sagde: ”Det er jeres karma. I jeres tidligere liv begravede I guld og sølv, så i dette liv blev I genfødt til at bevogte det. Hvis i giver mig alt det guld og sølv I har, vil I blive i stand til at flyve andre steder hen.”

”Tag det”, svarede storkene: ”Vi ønsker virkelig meget at se andre steder.”

Derpå gik jægeren hen til slangerne og sagde: ”Slanger, det er jeres karma. I jeres tidligere liv begravede I guld- og sølvkrukker. I dette liv blev I genfødt til at være vogtere. Giv mig guld- og sølvkrukkerne, og I vil blive i stand til at krybe andre steder hen.”

Slangerne svarede: ”Tag det. Vi ønsker så meget at se nogle andre steder.”

Til sidst gik jægeren tilbage til familien i landsbyen og fortalte, hvad han havde oplevet. Sammen med familien gik han tilbage og gravede guldet og sølvet op. Efter den dag var jægeren en rig mand.

Fiskere. Glasmosaik fra Wat Ziengthong

Den magiske hvide svane

Der var engang en fisker, som gik ud for at fange fisk hver dag. En dag, hvor han gik ud for at fiske med sit net, fangede han slet ikke noget. Han kastede sit net og trak det ind, men der var intet i nettet. Han gjorde det igen og igen, men han fik intet. Der var ikke en eneste fisk. Han kastede sit net hundrede gange, men han fik intet. Han besluttede at kaste sit net for sidste gang. Det var meget tungt, da han trak det op. Han trak og han trak. Til sidst fik han det op. Han fandt en hvid sten i sit net. Det var den smukkeste sten, han nogensinde havde set. Han tog stenen med hjem og lagde den på sit alter i stuen. Om aftenen gik han i seng som sædvanlig og faldt i søvn. Da han vågnede næste morgen, så han, at den hvide sten var blevet til en hvid svane. Svanen nærmede sig fiskeren og sagde: "Jeg vil tage dig med hen til et meget smukt sted, fuld af blomster. Når du kommer dertil, kan du plukke alle de blomster du vil."

Fiskeren satte sig op på ryggen af svanen, og svanen fløj afsted. Efter en tid ankom de til en meget smuk have. Fiskeren steg ned fra svanen og gik rundt i haven. Han plukkede en blomst, og den føltes tung at bære. Han plukkede en anden blomst, og den føltes tungere. Han plukkede en tredje blomst, og den føltes endnu tungere. Fiskeren tænkte: "Jeg tror ikke, jeg vil plukke flere blomster. Det vil være for tungt for svanen at flyve med mig og blomsterne, når vi skal hjem igen." Svanen tog fiskeren op på ryggen og fløj tilbage til fiskerens hjem og forsvandt. Fiskeren satte blomsterne i en vase og

syntes, at de så smukke ud. Om aftenen gik han i seng og lagde sig til at sove som sædvanlig. Da han stod op næste morgen og ville kigge på de smukke blomster, så han, at de var blevet forvandlet til guld! Pludselig var fiskeren blevet en rig mand.

Nyheden om hans rigdom spredte sig i landsbyen. En af hans venner, der også var fisker, havde hørt nyheden, og han gik straks hen for at spørge om, hvordan han havde erhvervet sin rigdom. Fiskeren fortalte sin ven alt. Næste dag tog hans ven et langt net og gik hen for at fiske i floden. Han kastede sit net ud og trak det ind, men der var intet i nettet. Han gjorde det igen og igen, men han fik intet. Han kastede sit net hundrede gange, men han fik intet. Han besluttede, efter hvad han havde fået fortalt, at kaste sit net for sidste gang. Det var meget tungt, da han trak det op. Han trak og han trak. Til sidst fik han det op. Han fandt, som han håbede, en hvid sten i sit net, og han syntes, at det var den smukkeste sten, han nogensinde havde set. Han tog stenen med hjem, og som han havde fået fortalt, lagde han den på sit alter i stuen. Om aftenen gik han i seng og faldt i søvn. Da han vågnede næste morgen, så han, at den hvide sten var blevet til en hvid svane. Svanen nærmede sig fiskeren og sagde: "Jeg vil tage dig med hen til et meget smukt sted, fuld af blomster. Når du kommer dertil, kan du plukke alle de blomster du vil."

Fiskerens ven sprang op på svanens ryg, og svanen fløj afsted til blomsterhaven. Da de ankom, løb han straks hen og begyndte at plukke blomster. Jeg er nødt til at plukke så mange som mulig, mens

jeg er her," tænkte han. Han plukkede og plukkede, indtil han havde en hel favnfuld af blomster og gik så hen til svanen. Han sagde: "Flyv mig hjem nu. Jeg vil lægge blomsterne til side, og så jeg vil komme tilbage efter flere." Han sprang op på svanens ryg. Det var forfærdeligt tungt for svanen. Den kunne næsten ikke flyve. Svanden fløj af alle kræfter og svajede til venstre og højre på grund af vægten. Svanden var kun med nød og næppe i stand til at flyve fiskerens ven hjem til hans hus. Han sprang ned fra svanens ryg og sagde: "Vent her. Gå ikke væk. Jeg vil have, at du flyver tilbage til haven, for at jeg kan plukke flere blomster." Derpå bar han blomsterne ind i sin stue.

Da han kom tilbage, var svanen forsvundet. Om aftenen gik han i seng, og selv om han ikke havde fået som mange blomster, som han begærede, håbede han, at de ville være forvandlet til guld næste morgen. Men da han vågnede, fandt han kun almindelige blomster, intet guld.

Novicer på morgenvandring for at modtage almisser

Abbed og hønselort

I gamle dage sendte forældre deres sønner til templet, så de kunne lære at læse og skrive. Nogle af drengene blev optaget i klosteret og blev ordineret som novicer; de skulle så tjene de ældre munke eller abbeden i templet, samtidig med at de blev uddannet til at blive munke. Det var en stor ære for en familie at få optaget en søn som novice.

Hver morgen gik novicerne med abbeden eller en af munkene gennem landsbyen og modtog almisser eller ofre fra landsbyboerne. De novicer, der ikke kunne gå med om morgenen, skulle i stedet feje og gøre rent på tempelgrunden og i tempelbygningen, eller i munkenes og abbedens boliger.

En dag skulle abbeden ud for at modtage almisser fra landsbyboerne, men novicen var ikke klar, så han sagde til novicen: "Nå, hvis du ikke kommer med mig, skal du feje tempelgrunden godt og grundigt. Men sørg også for, at du ikke lader nogen høne komme i nærheden af min bolig.

"Jeg vil gøre mit bedste," sagde novicen.

"Løb nu hen og hent kosten og begynd at feje. Hvis der falder hønselort i nærheden af min bolig, bliver du nødt til at slikke det op," sagde abbeden bestemt.

Novicen følte sig lidt irriteret over abbedens sidste bemærkning, men han lod sig ikke mærke med det og sagde bare ”ja” til abbeden.

Da abbeden var gået, fejede novicen tempelgrunden og boligen ren, sådan som han skulde. Så tænkte han på at spille den plagsomme abbed et puds. Han fandt noget brunt sukker og kogte det, indtil det var meget tyktflydende. Derpå kastede han nogle brune sukkerklatter skellige steder nær abbedens bolig. Efter et stykke tid hærdede det brune sukker, og det lignede så grangiveligt hønselort. Derpå satte han sig og ventede på abbeden.

Senere samme morgen, da abbeden ankom til sin bolig, så han de små brune klatter overalt. Han blev meget vred.

Abbeden sagde til novicen: Kom her hen. Se på alle disse klatter. Kan du huske, hvad jeg sagde til dig? Kom og slik alle klatterne væk nu," kommanderede abbeden.

Novicen foregav at være ked af det. "Åh nej, den slemme, brogede hane gjorde det igen. Jeg vil slikke dråberne op nu."

Så han bukkede sig ned og begyndte at slikke den første klat: "Wow, det er sødt." Så fortsatte han med at slikke med begejstring. Mens han slikkede, blev han ved med at sige: "Det smager godt. Det er sødt. Meget sødt."

Abbeden så forundret på ham. Da novicen var ved at slikke den sidste klat, kunne abbeden ikke længere styre sin nysgerrighed. Han sagde: "Stop, vent. Er det virkelig sødt?"

"Ja, Abbed. Det er virkelig sødt, det smager som brunt sukker. Det smager så godt," sagde novicen.

Abbeden var ret gammel, og han kunne godt lide at spise søde ting efter måltiderne. Den dag var der ingen, der havde givet ham dessert i hans almisseskål. Så han sagde: "Hvis det er så sødt, så lad mig prøve den sidste dråbe."

"Jo," sagde drengen. Så abbeden bukkede sig ned og slikkede den sidste klat, indtil det hele var væk.

"Wow, det var virkelig sødt. Novice, i morgen skal du trække den brogede hane her hen og få den til at tabe flere af de lækre, søde klatter her," befalede abbeden.

Den næste dag gik abbeden ud for at tage mod almisser i landsbyen som sædvanlig, men han kunne ikke vente med at komme tilbage til sin bolig og få flere af de lækre klatter til dessert. Novicen udførte lykkeligt abbedens befaling.

Da abbeden kom tilbage til sin bolig, sagde han: "Rør nu ikke ved de dråber. Jeg vil have dem efter mit morgenmåltid."

Efter sit måltid kom abbeden for at begynde at slikke den første klat: "Uf, det lugter og smager dårligt. Det er ikke som den dråbe, jeg fik i går."

"Novice, hvad er der galt?" spurgte han.

"Åh, det kan ikke være den brogede hane, der har tabt dem. En anden høne må være kommet rundt og tabt dem uden mit vidende. Prøv den næste," foreslog novicen.

Abbeden prøvede med næsten hver klat, men til sidst indså han, at han blev narret.

Flod i Junglen i Laos

Aber og krokodiller

Aberne boede i træerne nær flodbredden. Nede i floden boede der en krokodillemoder med sin søn. Krokodillen kikkede på aberne hver dag.

En dag kaldte hun på sin søn og sagde: "Hvad vil du spise til frokost i dag?"

"Jeg vil spise rejer til frokost i dag," sagde den lille krokodille til sin mor.

"Min søn, du skal ikke spise rejer i dag. Er du ikke træt af rejer?"

"Mor, hvad har du lyst til at spise?" spurgte den lille krokodille.

"Se de aber i træerne. Deres hjerter skal smage så godt."

"Det lyder godt, mor, men hvordan kan vi fange en abe? De lever i træerne, og vi kan ikke klatre i træer," sagde den lille krokodille.

"Du må prøve at finde ud af noget. Svøm du hen og få fat i et abehjerte til mig," sagde krokodillemoderen til ham.

Krokodilleungen tænkte og tænkte. Til sidst fik han en god idé. Han svømmede hen til flodbredden. Da han var helt tæt på træerne, som stod ved flodbredden, kiggede han op og så en lille abe, der sad og spiste moden frugt.

"Hej, lille abe, hvordan har du det?" spurgte krokodillen.

"Hej, lille krokodille, jeg har det godt. Hvordan har du det?" spurgte den lille abe.

"Jeg har det fint. Hvad spiser du?"

"Jeg spiser moden frugt. Vil du have nogle frugter?"

"Nej tak. Men ved du hvad? Jeg så masser af moden frugt på den anden side af flodbredden! De så meget større og lækre ud end frugterne i dit træ."

"Er det sandt?" Aben holdt virkelig meget af moden frugt.

"Det er sandt. Vil du have nogle? De så meget lækre ud."

"Ja, jeg vil da gerne have nogle, men hvordan kan jeg komme over til den anden side af floden? Jeg kan ikke svømme."

"Der er ikke noget problem. Jeg kan hjælpe dig. Bare hop ned på ryggen af mig, så tager jeg dig med over på den anden side.

"Det er pænt af dig. Det vil jeg gerne"

"Så hop ned på min ryg. Så svømmer jeg over til den anden side."

Den lille abe hoppede ned på krokodillens ryg, og krokodillen begyndte at svømme over til den anden side af floden.

Den lille abe sagde: "Det er vel nok sjovt. Det er en rigtig god tur."

"Kan du godt lide det?" spurgte krokodillen, og så dykkede den ned under vandet. Aben var ved at drukne.

"Lille krokodille, hvorfor gør du det? Du slår mig ihjel!"

"Det er også meningen. Min mor vil spise et abehjerte til frokost. Dit hjerte bliver hendes frokost."

"Ha, ha, ha," lo aben.

"Hvorfor griner du?" spurgte krokodillen.

"Du kunne bare have sagt, at du ville have mit hjerte. Du er da et fjols, krokodille. Jeg efterlod mit hjerte i toppen af træet derovre."

"Mener du, at du ikke har dit hjerte med dig?"

"Nej, jeg tog det ikke med i dag."

"Så vender vi om og tager tilbage efter dit hjerte."

Krokodillen vendte om og svømmede hen til træerne ved flodbredden, hvor aberne boede. Da han kom tæt nok på, sprang den lille abe op i træet og klatrede op til den højeste gren.

"Krokodille, du kan klatre op for at få mit hjerte nu," råbte aben.

Krokodillen svarede: "Jeg kan ikke klatre i træer. Kan du hjælpe mig?"

Aben tænkte sig om og sagde: "Ja, selvfølgelig jeg vil hjælpe dig."

Aben tog fat i en kraftig lian og kaldte på sine venner for at få dem til at hjælpe. Hans venner holdt fast i den ene ende af lianen, mens han klatrede ned for at binde med den anden ende rundt om krokodillens bryst. Derefter klatrede han tilbage til sine venner.

Da aben havde gjort det, gav han sine venner besked om at trække,

"En, to, tre, træk", og de trak. Krokodillens krop blev løftet over vandet.

"Kan jeg få dit hjerte nu?" spurgte krokodillen.

"Nej, en gang til. En, to, tre, træk", og de trak. Krokodillens krop blev løftet op i luften.

"Kan jeg få dit hjerte nu?" spurgte krokodillen.

"Nej, en gang til. En, to, tre, træk", og de trak. Krokodillen blev løftet højt op til en af træets øverste grene.

"Kan jeg få dit hjerte nu?" spurgte krokodillen.

"Ja, du kan få det nu,"

"Tak," sagde krokodillen. Han åbnede munden, men så kom han til at kigge ned. "Lad mig komme ned. Jeg glemte at fortælle dig, at jeg lider af højdeskræk."

"Vil du slet ikke have mit hjerte?" sagde aben.

"Nej, jeg vil ikke have dit hjerte mere. Lad mig bare komme ned. Jeg er forfærdelig bange," snøftede krokodillen.

"Ja, hvis jeg slipper dig, kommer du tilbage igen for at få mit hjerte," svarede aben.

"Nej, jeg lover, jeg kommer aldrig i nærheden af dit træ igen."

"Hvis du lover, slipper vi dig," svarede aberne i kor.

"Ja, jeg lover, at jeg ikke mere vil spise abehjerte."

Så gav aberne slip på lianen, som krokodillen hang i.

Krokodillens krop faldt ned og plaskede mod overfladen af vandet.

"Av, det gør ondt," råbte han, da han ramte vandet.

Han svømmede hurtigt væk fra flodbredden for at komme hen til sin mor.

Hun sagde til ham: "Min søn, hvor er abens hjerte, har du det med til frokost?"

"Nej mor, jeg har slet ikke lyst til at spise abehjerter. Lad os holde os væk fra de der aber. Jeg har mere lyst til at spise noget andet. Jeg har lyst til at spise rejer igen."

Vandbøflerne hviler efter dagens arbejde

Tigerens striber

Der levede engang en bonde i en landsby. Han boede i udkanten af landsbyen, og hans marker grænsede op til junglen. Han arbejdede i markerne hver dag. Før han skulle så risen, pløjede han jorden, og han havde en stor, stærk bøffel til at trække ploven.

Ude i junglen levede der en tiger, som ind imellem gik hen til udkanten af junglen og kiggede ud over markerne. Tigeren var det stærkeste dyr i junglen og opfattede sig selv som hersker over alle de andre dyr.

En dag så tigeren bonden, der pløjede jorden. Han så bøflen, der trak ploven, og bonden, der gik bagefter ploven, og han tænkte, at det var mærkeligt, at den store stærke bøffel gik der som slave hos den mand, som ikke var særlig stor. Tigeren så, at bøflen trak ploven rundt dag efter dag, og han undrede sig over, at den store stærke bøffel fandt sig i at være slave.

En dag gik tigeren hen til bøflen, som stod bundet til et træ, mens bonden lå i skyggen under et andet træ og tog sig en middagslur, inden han skulle fortsætte pløjningen. Han spurgte bøflen, hvordan det kunne være, at han fandt sig i at være slave og arbejde for en mand, som dog var meget mindre og svagere, end han selv var.

Bøflen svarede, at det ikke kunne være anderledes, fordi manden var klogere end bøflen. ”Mennesker er i besiddelse af stor visdom,” sagde bøflen.

Det troede tigreren ikke på. Han mente, at han selv var det stærkeste og klogeste dyr i verden, og han tænkte, at han ville afprøve, om manden nu også var så klog, som bøflen sagde. Så da bonden vågnede af sin middagslur, gik tigreren hen sig ham og sagde: ”Hr. bonde, din bøffel siger, at du er meget klog. Jeg ved ikke om det er rigtigt. Jeg vil prøve, hvem af os to, der er den klogeste. Bøflen siger, at mennesker besidder stor visdom. Jeg vil finde ud af, hvad visdom er.”

”Hvis du vil finde ud af, hvad min visdom består i,” sagde bonden, ”så må du bytte plads med bøflen og trække ploven; så vil du forstå det.”

Tigreren var meget nysgerrig, så den byttede plads med bøflen og lod sig binde til ploven med trækrebene. Tigreren trak ploven op og ned af marken, mens bonden gik efter ploven. Der gik ikke ret lang tid, før tigreren var fuldstændig udmattet. Så sagde tigreren til bonden, at nu var han træt, og at nu ville han have at vide, hvor menneskets visdom befandt sig.

”Det må du undskylde,” sagde bonden, ”jeg tog den ikke med; jeg lod den blive liggende under træet, hvor jeg sov.”

Tigreren var ved at blive sulten og fik lyst til at æde bøflen, så han bad bonden om at hente sin visdom under træet, og han tænkte at han kunne æde bøflen, mens manden var væk.

Bonden sagde ja til at hente sin visdom, men han sagde til tigreren:

”Jeg er nødt til at binde dig til træet først. Min visdom er meget bange for tigere. Hvis jeg ikke binder dig, tror jeg, at min visdom vil løbe bort og gemme sig, før jeg kan vise den for dig. Men hvis min visdom ser, at du er bundet, vil den føle sig tryk og ikke løbe bort. Så kan du se på min visdom lige så længe du har lyst.”

Tigerens nysgerrighed vandt over dens sult, så den lod sig binde sig til træet. Derpå gik bonden, og han vendte lidt efter tilbage med ti knipper rishalm. Tigreren spurgte bonden: ”Hvor er din visdom.”

Bonden svarede: ”Min visdom består i, at jeg gættede, at du ville æde bøflen, mens jeg var væk, og at jeg narrede dig til at lade dig binde til træet, så du ikke kunne æde min bøffel.”

Tigreren indså, at den var blevet narret, og at manden var den klogeste af de to, fordi han var i besiddelse af visdom. Manden dækkede tigreren med rishalm og tændte ild til rishalmen. Tigreren kæmpede for at komme fri, og det lykkedes, men rebet havde brændt sig ind i dens skind og efterladt sorte striber ned over dens krop. Derfor har tigreren striber den dag i dag.

Murmaleri: Buddha rider på tiger

Den hjælpsomme jæger

Der var engang en jæger, som gik på jagt ude i junglen. Jægeren så en dag en mand, som lå nede i bunden af et dybt hul. Hullet var en dyrefælde. Manden var ude af stand til at komme op af hullet. Jægeren spurgte ham, hvad der var sket, og manden sagde, at han var faldet gennem nogle grene og ned i hullet, og han sagde til jægeren: "Hvis du vil hjælpe mig op af hullet, vil jeg være dig evigt taknemmelig."

Jægeren kastede et reb ned til manden og trak ham op af hullet. Manden sagde: "Jeg er guldsmed hos byens fyrste, og jeg bor nede ved byporten. Hvis du nogensinde har brug for hjælp, så kom til mig, og jeg vil med glæde hjælpe dig."

Jægeren fortsatte sine vandringer i junglen, og en dag mødte han en tiger, der var fanget i en elefantfælde. Tigeren råbte til ham: "Hvis du hjælper mig ud af fælden, vil jeg være dig evigt taknemmelig."

Jægeren hjalp tigeren ud af fælden, og tigeren sagde: "Hvis du nogensinde har brug for hjælp, så kald på mig, så kommer jeg og hjælper dig."

Jægeren fortsatte sin vej gennem junglen og kom en dag til et sted, hvor en slange var faldet ned i en brønd. Slangen kunne ikke komme op igen, og den råbte: "Hvis du vil hjælpe mig, kan jeg også hjælpe dig i fremtiden." Jægeren hjalp slangen op af brønden.

Da slangen var kommet op, sagde den til jægeren: ”Hvis der kommer et tidspunkt, hvor du har brug for min hjælp, så tænk på mig. Jeg kommer dig til hjælp med al hast.”

I mellemtiden, var der sket det, at tigreren havde dræbt fyrstens barn, som havde løbet og leget i udkanten af junglen, men det vidste jægeren ikke noget om.

Jægeren tænkte ofte på, at han gerne ville være en rig mand, men han vidste ikke, hvordan han skulle bære sig ad med at blive rig. Så en dag kaldte han på tigreren for at spørge, om den kunne hjælpe ham. Tigren kom straks til ham og bragte med sig en lang gylden kæde, som den gav til jægeren.

Jægeren tog kæden med hjem for at sælge den, så han opsøgte guldsmeden, som han var blevet gode venner med. Men da guldsmeden så kæden, genkendte han den, og han råbte: Det er dig, der har dræbt fyrstens barn." Folk i byen hjalp guldsmeden med at binde jægeren med stærke reb, og de førte ham hen til fyrsten i håb om at få den belønning, der var blevet tilbudt enhver, der fandt ud af hvem der havde dræbt barnet.

Fyrsten dømte jægeren til døden, og jægeren blev lagt i lænker. Fyrsten befalede, at jægeren skulle henrettes næste morgen. Jægeren tiggede og bad om at få syv dages udsættelse, og det fik han bevilget. Om natten tænkte jægeren på den slange, han havde hjulpet ude i junglen. Straks kom slangen, og den medbragte en lille flaske med en

medicin, der kunne helbrede blindhed. Slangen gav flasken til jægeren. I løbet af natten, mens fyrstens husstand sov, krøb slangen ind i soveværelset og sprøjtede sin gift i øjnene på fyrstens kone, så hun blev blind.

Da fyrsten vågnede næste morgen og så, at hans kone bar blind, var han parat til at gøre alt, for at hun kunne få sit syn igen. I hele byen og landet søgte fyrsten efter nogen der kunne give hans stakkels kone synet tilbage, men der var ingen, der kunne hjælpe ham.

Derpå skete der det, at nogle af byens borgere fortalte fyrsten, at jægeren, som stadig var i lænker og ventede på at blive henrettet, havde en stor viden om naturen, og at han kendte mange af naturens helbredende urter. Derfor sendte fyrsten bud efter jægeren i håbet om, at han måske kunne hjælpe.

Da jægeren kom ind til fyrsten og hans kone, tog jægeren den flaske med medicin, som slangen havde bragt ham, og hældte noget af flaskens indhold i fyrstindens øjne, og hun fik straks synet tilbage.

Derpå ønskede fyrsten at belønne jægeren, og jægeren fortalte ham, hvordan han var kommet i besiddelse af den gyldne kæde og af den medicin, som slangen havde givet ham, fordi han havde hjulpet tigreren og slangen ud af deres vanskeligheder. Han fortalte også om guldsmeden, som ikke blot havde glemt, at jægeren havde hjulpet ham, men som også havde rejst en falsk anklage mod ham, for at han kunne få en belønning.

Da fyrsten lærte sandheden at kende, lod han den utaknemmelige guldsmed henrette. Han gav derefter jægeren halvdelen af sit fyrstedømme af taknemmelighed over, at jægeren havde givet fyrstinden synet tilbage. Så nu var jægeren en rig mand.

Glasmosaik fra Wat Ziangthong

Kongen, der forsøgte at gøre drømme til virkelighed

Der levede engang en konge, som hed Phrommathat. Han var berømt for sin store magt og vælde. Man sagde, at hans rige var det mest velstående af alle, og hans folk det mest tilfredse. Man sagde, at Kongen var så magtfuld, at han kunne give sit folk alt!

En dag spurgte kong Phrommathat sig selv: "Har jeg givet jeg mit folk alt?"

"Ja, alt! Bortset fra deres drømme," svarede han sig selv.

Han tænkte ved sig selv: "Da jeg er den største og mest magtfulde konge i verden, bør jeg være i stand til at give dem alt, selv deres drømme."

Næste dag udfærdigede kongen en proklamation til sit folk, som blev slået op på kongeslottets port. Proklamationen lød således:

FRA NU AF SKAL DU FORTÆLLE KONGEN DIN DRØM.
KONGEN VIL GØRE ALLES DRØM TIL VIRKELIGHED.

Alle borgerne i kongeriget gik derefter dagligt i audiens hos deres konge for at fortælle om deres drømme fra den foregående nat, og kongen opfyldte derpå alle deres drømme. En dag gik en gammel mand ind i kongeslottet for at søge audiens hos kongen. Han bukkede dybt for kongen og sagde: "Deres Højhed, i nat drømte jeg, at jeg var gift med datteren til den rigeste mand i riget." "Din drøm

går i opfyldelse i morgen," lovede kongen. "Jeg vil straks give den rige mand ordre om at til at komme til audiens hos mig."

Den gamle mand blev fuldstændig overvældet af glæde. Han tænkte: "Jeg vil blive den lykkeligste mand på jorden. Den rige mands datter er så ung og smuk." Han var så overlykkelig, at han fik tårer i øjnene af glæde. På vej hjem gik han forbi den rige mands hus for at se den rige mands datter. Da han mødte den rige mand, sagde han straks: "Jeg drømte, at jeg giftede mig med din datter i går aftes, og jeg har fortalt kongen om det. Kongen sagde, at han vil arrangere brylluppet for mig i morgen. Den rige mand blev meget bekymret, og han kaldte på sin datter for at fortælle hende om det.

Den rige mands datter var ikke kun meget smuk, men også meget klog. Hun sagde til den gamle mand: "Kære bedstefar, hvis kongen befaler, at vi skal gifte os, skal vi følge hans befaling. Men vi må vente på hans ordre. Du skal gå hjem og vente på kongens ordre. Når jeg modtager ordren fra kongen, vil jeg sige ja til at blive din hustru."

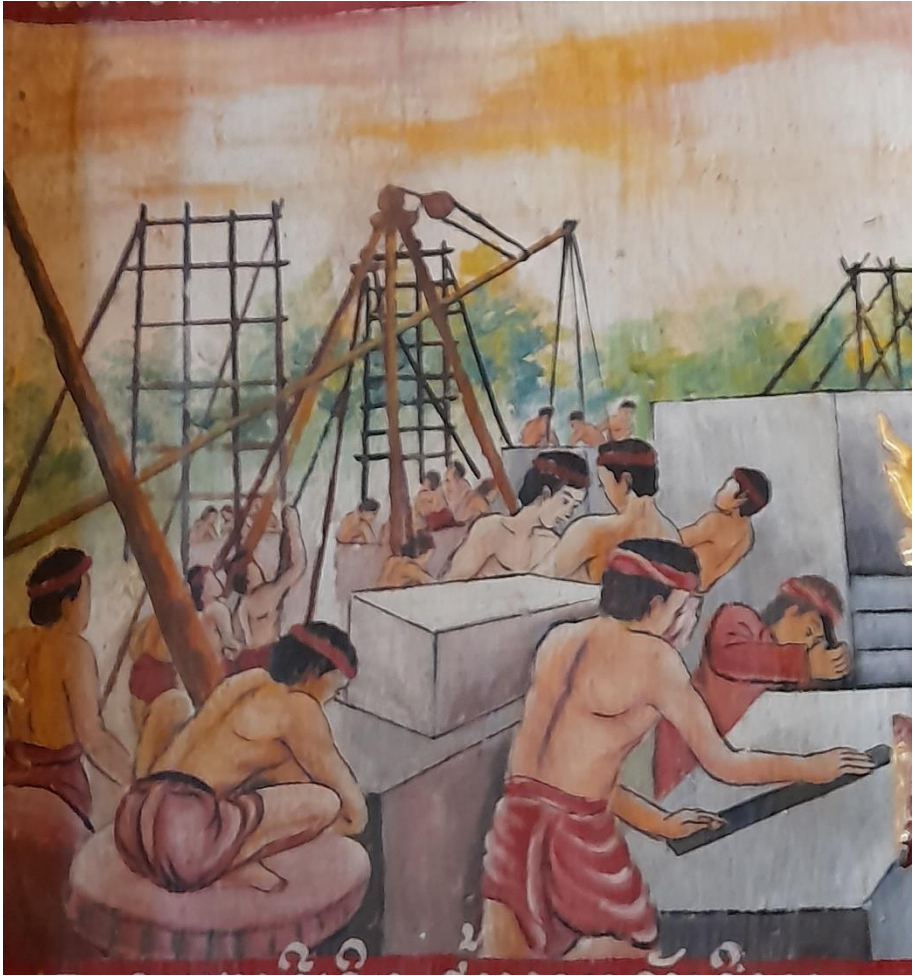
Den gamle mand gik glad hjem, selv om han var meget utålmodig. Han kunne næsten ikke vente med at få sådan en ung og smuk pige til sin kone. Da den gamle mand var gået, spurgte den rige mand sin datter: "Tror du, at du virkelig kan følge kongens befaling, min datter?"

Hun svarede: "Nej far, den gamle mand er gammel nok til at være min bedstefar. Jeg kan ikke gifte mig med ham, men vi er nødt til at tænke på, hvordan vi kommer ud af denne situation." De diskuterede frem og tilbage, indtil pigen kom frem med en strålende plan for at undgå giftermålet uden at modsætte sig kongens ordre. De bad deres gartner om at hjælpe med at udføre planen.

Tidligt næste morgen gik den rige mands gartner hen for at søge audiens hos kongen. Han var den første, der fik audiens den dag. Gartneren spurgte kongen: "Deres Majestæt, er det sandt, som jeg fik at vide, at du ville give dit folk alt, hvad de har drømt?" "Ja, hvad har du drømt?" spurgte kongen. Gartneren svarede: "Så er jeg den lykkeligste mand på jorden, jeg drømte i nat, at jeg giftede mig med dronningen." Kongen blev rasende og råbte: "Hvor vover du at drømme om, at du giftede dig med min kone! Jeg giver dig ikke min kone. Det er ikke rigtigt. Du er bare en gartner. Hvordan skulle du kunne gifte dig med en dronning? Du kommer i stedet til at miste dit hovmodige hoved."

Før vagterne ankom for at gribe gartnere, sagde han: "Vær dog barmhjertig mod mig. Du har jo allerede givet mig dit ord på, at du ville opfylde min drøm. Jeg gør ikke noget forkert, jeg følger bare din ordre. Du kan ikke sige, at det er forkert at følge din ordre. Selv den gamle mand, der var gammel nok til at være bedstefar, fik lov til at blive gift med en pige, der kun var fjorten år." Kongen blev tavs og vidste ikke rigtig, hvad han skulle sige. Efter et stykke tid sagde

han: "Godt, så stopper jeg denne befaling lige med det samme. Du skal ikke gifte dig med min kone. Den gamle mand skal ikke gifte sig med den rige mands datter."

Murmaleri fra Wat Wisunarat,

Dagdrømmeren

Engang for længe siden boede en mand alene i en landsby ikke langt fra en større by. Han var ikke gift, selv om han ikke var helt ung længere. Han brugte ofte sin tid på at drømme. Han ejede en meget gammel og smuk krukke, som han havde låst væk i en stor kasse, der stod nær ved hans seng. Hver morgen og hver aften åbnede han kassen og tog krukken ud. Han rørte ved den med hænderne, strøg hen over den igen og igen, mens han sagde til sig selv: "Min smukke krukke! Du er det bedste, jeg har. Du har plads i mit hjerte, og jeg elsker dig. Du er meget værdifuld, og uden dig kunne jeg ikke være glad." Han fortabte sig i sine drømme.

En morgen var han lige kommet ind i stuen udefra, så han havde sin stok i hånden, da han gik hen til kassen og tog krukken ud som sædvanlig. Han holdt den og så på den. Til sidst stillede han den på et bord og sagde til sig selv: "Min smukke krukke! Du er den smukkeste krukke i verden. Du er meget værdifuld, og hvis jeg solgte dig, ville jeg få virkelig mange penge." Pludselig fik han en ny idé. Han råbte ubevidst højt: "Ja, nu ved jeg, hvad jeg vil! Hvilken vidunderlig tanke! Jeg vil sælge min smukke krukke og blive millionær! Jeg vil have penge nok til at dele alle pengene i to dele. Den ene del skal jeg leve af. Hvad skal jeg gøre med den anden del? Jeg ved det! Jeg køber en stor og stærk ko. Jeg vil passe godt på koen, og hun vil føde en kalv til mig hvert eneste år."

Han fortsatte med at drømme: ”Lad mig tænke, hvis jeg har køen i ti år, så vil hun have fået mange kalve. Og kalvene bliver til voksne køer, og de vil også få kalve. Køernes antal vil stige hvert år! Hvis vi nu siger, at jeg har ti køer. Det er for mange for mig. Hvem skal hjælpe mig med at passe dem? Jeg bliver nødt til at blive gift. Ja, sådan må det være. Jeg kan se min kone for mig, smuk og hjælpsom. Jeg er ikke længere en almindelig mand. Jeg er en rig mand, og vi lever et kærligt og lykkeligt liv. Min elskede kone har født mig et barn - en søn selvfølgelig. Han er også meget smuk.

Jeg elsker min søn meget højt, og han er meget klog. Jeg elsker min kone og mit barn lige så meget, som jeg elsker mig selv. Jeg passer godt på dem og giver dem mad og tøj. De elsker mig til gengæld, og vi er en lykkelig familie. Nu er min søn allerede blevet fem år gammel. Næste år skal han i skole. Jeg har forberedt alt til ham, bøger, kuglepenne og blyanter alt sammen i en smuk skoletaske. Han er en meget god dreng, intelligent og hurtig til at lære. Han er aldrig uartig og adlyder mig altid. Den dag, min familie har ventet på, er kommet: Min søn starter i skole. Vi er meget glade, når jeg følger ham med hen til skolen med hans nye skoletaske. Han nyder at gå i skole. Jeg følger ham i skole hver dag. Men en dag har jeg så travlt, at jeg ikke har tid til at følge ham i skole. Men skolen ligger ikke langt fra mit hjem, så jeg lader ham gå alene i skole. Jeg føler mig helt rastløs, mens han er i skole.

Om eftermiddagen den dag venter jeg på ham ved døren til mit hus. Der kommer han gående alene. Pludselig kommer han til at træde på en slange. Den rejser hovedet for at bide ham. Jeg bliver vred og skrækslagen og springer op for at slå slangen ihjel. Jeg slår efter slangen med min med min stok for at ramme dens hoved og frelse min søn.”

Men der var ingen køer, ingen kone, ingen søn og slet ingen slange. Der var kun den smukke krukke foran ham og stokken i hans hånd. Da han slog efter slangen, ramte han krukken med fuld kraft, og den gik i tusind stykker!

Pludselig vågnede han af rædsel for sin dagdrøm. Hvad skulle han gøre? Hans krukke var blevet knust. Han græd af sorg og hviskede til sig selv: "Jeg har mistet alt håb. Min smukke krukke er knust. Hvad skal jeg gøre? Åh Gud, se nådigt på mig nu, og hjælp mig. Jeg har ødelagt mit liv fuldstændigt!”

Men Gud kunne ikke hjælpe ham, for som vi alle ved, vil Gud kun hjælpe den, der kan hjælpe sig selv? Hans krukke blev knust, fordi han brugte sin tid på at dagdrømme og bygge luftkasteller.

Grøntsagsdyrkning ved Mekongflodens bred

Bjørnen og det kvikke jordegern

For lang tid siden var der et kvikt jordegern, som var gode venner med en bjørn. De gjorde ofte hinanden tjenester. Der var planlagt en fest i deres landsby den næste dag, selv om solen ikke skinnede særligt meget. Jordegernet ville tage sin kæreste med til festen.

Desværre kom bjørnen og bad jordegernet om at gengælde ham en tjeneste, som han havde gjort ham. Bjørnen sagde: ”Jeg har noget vigtigt arbejde i rismarken, som vi skal udføre i morgen; du kommer til at gå glip af festen. Hvis du ikke kommer og hjælper mig i morgen, skylder du mig tre dages arbejde i stedet for én.

Efter at bjørnen havde sagt dette, tænkte jordegernet for sig selv: ”Jeg vil gå hen og arbejde for bjørnen i morgen for at gengælde hans tjeneste. Men jeg vil også lægge en hemmelig plan om at komme hjem i så god tid, at jeg kan gå til fest med min kæreste.”

De ankom til rismarken den næste morgen og arbejdede indtil frokosttid. Derpå tog de et hvil og fortsatte så med at arbejde lidt mere.

I løbet af dagen havde jordegernet udtænkt en plan, så han kunne komme tidligt nok hjem til festen. Kort efter frokost sagde jordegernet til bjørnen: ”Vent på mig et øjeblik. Jeg bliver nødt til at gå på toilettet, for jeg har det ikke så godt i dag.” Derpå løb jordegernet ind i skoven og stod stille derinde i et lille stykke tid. Derefter begyndte han sige som en cikade meget højt: ”DA, DA, DA, DA!”

Da bjørnen hørte cikadens lyd, tænkte han: ”Cikaden har sunget! Det bliver mørkt om et øjeblik. Vi går straks hjem. Men jordegernet er ikke kommet tilbage endnu.”

Lidt efter kom jordegernet tilbage og sagde: ”Hørte du cikaden synge? Skal vi holde op med at arbejde og gå hjem. Det bliver helt mørkt om et øjeblik.” Så stoppede de deres arbejde og gik hjem.

Da bjørnen kom hjem til sit hus, satte han sig ned og kiggede på de mørke skyer. Pludselig udbød han: ”Jordegernet har narret mig! Vi holdt op med at arbejde for tidligt. Det er slet ikke mørkt endnu.”

Næste dag gik bjørnen hen for at arbejde i jordegernet's rismark. Bjørnen havde prøvet at udtænke en plan for at gengælde jordegernet's snyderi. Vejret var skyet ligesom den foregående dag. Da jordegernet ankom, begyndte de begge at arbejde. De arbejdede begge indtil lidt efter frokost.

Da der var gået et stykke tid, sagde bjørnen til jordegernet: ”Jeg går på toilettet, jeg kommer tilbage om lidt.” Bjørnen løb ind i skoven og prøvede at efterligne cikadens lyd: Lu, Lu, Lu, Lu, Lu!” Men det lød slet ikke rigtigt som cikadens lyd, fordi bjørnens læber var alt for store.

Jordegernet forstod straks, at bjørnen forsøgte at gengælde det trick, han selv havde brugt dagen før. Jordegernet lo for sig selv: ”Ha, ha, ha.”

Så råbte det kvikke jordegern til bjørnen: ”Pas på, pas på! Der er en slange, som er købet ind i skoven!”

Derpå han tog et stykke træ og begyndte at slå det ned i jorden: ”Poup, pap, poup pap!” Det lød som om jordegernet løb omkring for at slå slangen ihjel. Bjørnen blev bange for at være i skoven. Han råbte. ”Hvor er den?! Hvor er den?!”

Jordegernet lo højt: ”Ha, ha, ha, ha!” og sagde til sin ven: ”Du prøvede at narre mig ved at sige som en cikade, er det ikke rigtigt?”

Bjørnen indrømmede, at han havde prøvet at narre jordegernet, og lovede, at han aldrig ville gøre det igen.

Bjørnen og jordegernet arbejdede hele dagen. Da de stoppede med at arbejde, foreslog bjørnen, at de samlede noget frugt i skoven for at give det til hans kone og søn og til jordegernets kæreste.

Jordegernet havde lyst til at spise frugten med det samme, men han var for doven til selv at plukke den. Han tænkte over, hvordan han let kunne få fat i frugten, så han stillede et forslag til bjørnen: ”Jeg har meget travlt lige nu, hvis du putter frugten ind i en rulle bananblade først, så kan du tage min rulle med frugt bagefter.”

Bjørnen spurgte: ”Hvor ligger den?”

Det kvikke jordegern svarede: ”Jeg lagde den på klippen nede ved floden.”

Da bjørnen var gået, skyndte jordegernet sig og kom først ned til floden. Da han ankom, tog han et stort bananblad og rullede sig selv ind i det. Derpå lagde han sig på klippen.

Da bjørnen ankom, skyndte han sig at tage jordegernets rulle af bananblad. Han tog den i en sæk på ryggen sammen med sin egen rulle med frugt. Bjørnen vidste ikke, at jordegernet var inde i rullen. Da jordegernet var kommet ned i bjørnens sæk, begyndte han at spise bjørnens frugt, indtil der næsten ikke var noget tilbage. Da han havde spist frugten, var han så mæt, at han faldt i søvn nede i sækken.

Da bjørnen kom hjem, kaldte han på sin søn for at give ham noget frugt. Han stak sin pote ned i sækken efter frugt, men der var ikke noget.

Bjørnens pote ramte jordegernet og vækkede ham. Jordegernet erkendte, at han havde opført sig forkert over for bjørnen. Da han var bange for, at bjørnen skulle blive vred på ham, sprang han ud af sækken og køb ind i skoven.

Bjørnen så, at jordegernet havde spist al frugten og råbte efter ham: ”Jeg forbander dig Sa Thu jordegern for at have gjort dette mod mig! Det er din karma, Sa Thu, når du går ned ad skovstien vil du blive fanget i en fælde. Hvis du ikke dør, vil folk skyde dig, og ormene vil æde din krop! Død over Sa Thu!”

Derefter så bjørnen aldrig jordegernet igen, men han levede lykkeligt sammen med sin kone og sin søn til deres dages ende.

Pige og dreng i landsby

Den flyvende skildpadde

For længe siden var der en smuk sø med rent, frisk vand. Der levede mange fisk og andre dyr i søen. Der levede også en stor tyk skildpadde. Den var bedste ven med to svaner, som var brødre. Hver morgen sad svanerne og skildpadden og snakkede sammen og hyggede sig i morgensolen.

Et år var der en forfærdelig tørke. Der faldt næsten ingen regn. Floder og åer, som flød ind i søen, tørrede ud, så blev søen mindre og mindre. En morgen, da skildpadden og svanerne mødtes for at hygge sig, kunne de se, at søen var ved at forsvinde.

En af svanerne sagde: ”Kære skildpadde, du er vores gode ven. Vi har noget at sige dig. Vi flytter til en ny sø. Min broder og jeg fløj hen over landskabet og fandt en pæn ny sø. Der er masser af vand i søen, og der er mange andre skildpadder og svaner. Vi vil gerne have dig til at komme med.”

”Hvor langt er der?”

”Omkring 10 minutters flyvning,” sagde svanerne.

”10 minutters flyvning svarer til 5 måneders vandring for en skildpadde.” Skildpadden rystede på hovedet.

”Det er sandt, men vi har et forslag.”

Svanerne lo og baskede de med vingerne: ”Vi har en pragtfuld ide. Vi tager dig med. Du kan flyve med os.”

”Hvordan skulle jeg kunne flyve. Vi skildpadder har jo ikke vinger. Ingen har nogensinde hørt om en flyvende skildpadde.”

Men tanken om at flyve opildnede skildpadden, og den tænkte: ”Jeg ville gerne flyve gennem luften, gennem skyerne, fri som en fugl. Det ville være fantastisk at kunne flyve.”

Svanen sagde: ”Hør vores plan. Min broder og jeg vil tage en lang stok. Du skal bide dig fast i midten af stokken. Vi tager fat i enderne af stokken med vore næb. Så folder vi vingerne ud og flyver hen til den nye sø. Er det ikke en pragtfuld ide?”

”Mener du, at jeg kan flyve?” spurgte skildpadden.

”Flyve? Ja på en måde. Det vil blive sjovt. Du er vel ikke bange?”

”Bange. Skildpadder er ikke bange for noget som helst.” Skildpadden tænkte igen på at flyve gennem luften, fri som en fugl.

Svanerne kom med et vigtigt budskab: ”Kære skildpadde, hør godt efter, du må ikke glemme det. Du må under igen omstændigheder åbne munden. Kan du forstå det.”

”Ja, selvfølgelig. Det skal jeg nok huske,” sagde skildpadden.

Svanerne kom med stokken. De holdt enderne af stokken i deres næb. Skildpadden kravlede ind mellem svanerne og bed sig godt fast om

stokken. Svanerne sikrede sig, at skildpadden holdt fast, og så foldede de vingerne ud og fløj op mod himlen.

”Det er vidunderligt,” tænkte skildpadden. ”Jeg flyver virkelig! Se træerne. De er vel nok små. Og søen ligner en vandpyt. Og der er en landsby og nogle børn.”

Der var børn i landsbyen. Der var en dreng, som hed Phaiwan og en pige, som hed Phetmany. De legede i haven foran deres hus.

”Jeg tror, at det bliver regnvejr i dag,” sagde Phaiwan og kiggede op på skyerne. ”Hej, se en gang. Der kommer to svaner og en skildpadde flyvende gennem luften!”

”Skildpadden bærer svanerne.”

”Nej, Phetmany, skildpadder kan ikke flyve. Det er svanerne, de bærer skildpadden,” sagde Phaiwan.

”Jeg kan se med mine egne øjne, at det er skildpadden, der bærer svanerne,” sagde Phetmany.

”Altså, Phetmany, skildpadder har ikke vinger. De kan ikke flyve. De to svaner bærer skildpadden,” sagde Phaiwan.

”Nej, skildpadden bærer svanerne.”

”Nej, svanerne bærer skildpadden”

De to børn råbte så højt, at skildpadden hørte dem.

”Drengen tror, at svanerne bærer mig,” tænkte skildpadden. ”Men jeg kan flyve. Jeg flyver nu. Ja, jeg flyver, og jeg bærer svanerne. Nej, det er ikke svanerne, der bærer mig. Jeg bærer svanerne.”

Phaiwan råbte: ”Phetmany, jeg ved, at jeg har ret. Svanerne bærer skildpadden.” Phaiwan pegede op mod de tre skabninger, som fløj hen over dem: ”Se, Phetmany, svanerne bærer skildpadden.”

”Nej, nej, nej, nej,” råbte skildpadden.

Skildpadden havde åbnet munden. Den faldt ned fra himlen, hele vejen gennem skyerne, ned mellem træerne og ramte jorden nedenunder. Den ramte jorden lige ved siden af Phaiwan.

Splat!

Skildpadden faldt fra så stor højde, at sammenstødet med jorden fik skildpadden til at eksplodere. Skildpaddens blod og væsker sprøjtede ud over Pheiwans arm, som pegede op mod himlen.

”Uf, det lugter forfærdeligt,” sagde Phetmany.

”Ja, det stinker.”

Phaiwan løb ned til floden for at vaske skidtet af sin arm.

Han vaskede sig, men det blev ved med at lugte.

Phetmany gav ham noget sæbe, og han vaskede sig igen.

Men det blev ved med at lugte.

Han vaskede sig for tredje gang, men hans armhule lugtede stadigvæk af skildpadde.

Han vaskede sig en fjerde gang, men den lugtede stadigvæk.

Uanset hvor mange gange han vaskede sig, kunne han ikke komme af med lugten fra den eksploderede skildpadde.

Og det er årsagen til, at selv den dag i dag lugter mænd under armhulerne, mens kvinder ikke gør.¹

¹ Fortællingen refererer til et ordspil over skildpaddelort.

Hmong landsby i det nordøstlige Laos

Det der tilhører os, kommer til os

Der var engang en gammel mand og en gammel kvinde, der boede i en hytte nær en rismark.

De arbejdede begge to hårdt. Men selvom de arbejdede hårdt hele dagen lang, var de meget fattige. De arbejdede hårdt på deres mark. De søgte i skoven efter planter, urter og brænde til at sælge. Alligevel blev de ved med at være fattige. En dag, mens parret fjernede termitternes tue i rismarken, slog den gamle mand mod noget hårdt med sin hakke. Han gravede genstanden op og fandt ud af, at det var en enorm krukke. Det var mærkeligt. Inde i krukken var en stor mængde guld!

Krukken var fyldt med guld. Den gamle mand kaldte på sin kone.

"Gamle kvinde, kom hurtigt! Nogen har gemt en krukke guld i vores rismark."

Hans kone skyndte sig hen til manden og hjalp med at fjerne snavset omkring krukken. Det var fyldt til randen med guld. Konen blev glad.

"Gamle mand, find noget til at bære guldet hjem i!"

Den gamle mand rystede på hovedet.

"Kære gamle kvinde, det synes jeg ikke er en god idé. Dette guld tilhører ikke os. Vi bør lade det ligge her."

Den gamle kvinde skændtes med den gamle mand. Men han talte roligt til hende.

"Gamle kvinde, hvis det tilhører os, vil det komme til os. Vi kan ikke tage det, der ikke tydeligvis er vores."

Modvilligt gav den gamle kvinde efter. Hun forsøgte at overbevise den gamle mand om at han skulle ændre mening, men han stod fast på sit.

Da de kom hjem, fortalte den gamle kvinde sine naboer om deres fund.

De grinede bare af hende. Ingen troede på hendes ord. Men en dag var der nogle bøffelhandlere, som hørte historien. De fandt termittuen og gravede krukken op.

Forsigtigt åbnede de den og sprang derefter tilbage i alarm. "Sikke en løgn!" I den enorme krukke fandt de ikke guld, men en stor slange, der lå sammenrullet indeni og fyldte krukken med sin krop.

"De skal ikke slippe af sted med at fortælle os sådan en løgn. Lad os give det gamle par en lærestreg.«

De fandt en stærk lian fra skoven, hvorefter de bandt den rundt om krukken og trak den ind i deres vogn. Sent den aften lagde de krukken lige foran det gamle pars hytte. De vendte krukken om på siden, fjernede låget og skubbede det gamle pars dør op. De skyndte sig væk

i nattemørket. De var sikre på at slangen ville krybe ind i huset og dræbe den gamle mand og kone.

Næste morgen stod den gamle kvinde som sædvanlig op før daggry for at forberede deres morgenmad. Det var stadig mørkt, da hun skubbede døren op og trådte udenfor. Hun snublede over den store krukke og udbrød i et skrig af forskrækkelse. Hendes mand sprang op fra sit sengeleje og løb hen for at se hvad der var sket.

Der lå den store krukke fra marken på siden lige foran deres dør.

"Hvem har bragt den til vores dør? Hvem kunne dog finde på det?"

Den gamle mand var helt forvirret. Han hentede et stearinlys, og de kiggede nærmere på krukken.

Den var fyldt med guld.

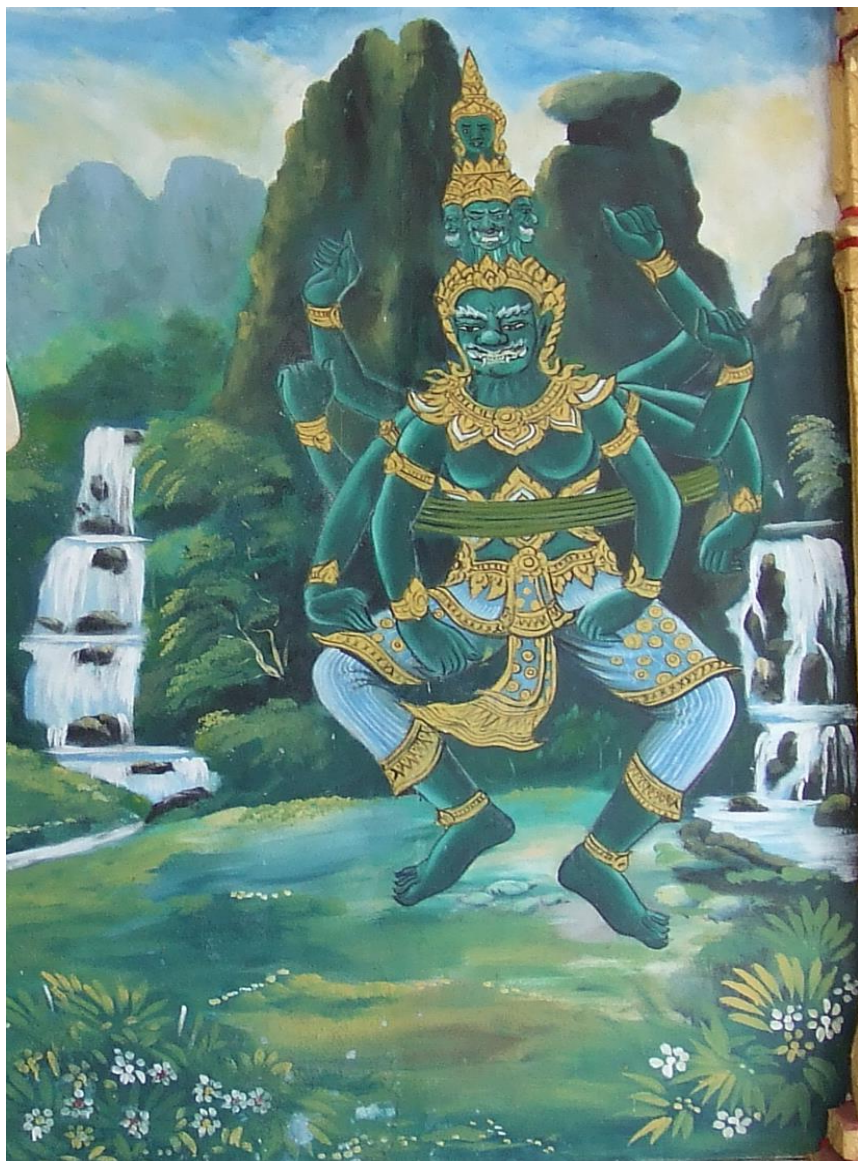
"Er det virkelig guld?" gispede den gamle kvinde.

"Kære mand, betyder det, at guldet er vores?"

"Ja," sagde den gamle mand. "Det er som sagt. Hvis det tilhører os, vil det komme til os. Det er kommet. Så det må være vores."

Den gamle kvinde nikkede højtideligt.

"Ja, kære. Jeg kan nu se, at det er, som du har sagt. "Hvis det tilhører os, vil det komme til os."

Tempeludsmykning. Billede af dæmon.

Fælles om at dræbe trolden

Der var engang en familie, som levede lykkeligt i en lille landsby. Faderen og moderen elskede deres to døtre meget højt. Hvert år, efter at de havde høstet risen og kørt den i lade, sagde faderen farvel til sin kone og sine børn for at tage på forretningsrejse. Også dette år gik dagene efter faderens afrejse, mens kvinderne ventede på hans tilbagekomst. En måned, to måneder, ja tre måneder gik, uden at de hørte noget nyt om ham. Det begyndte at blive småt med mad, da der ikke var en mand til at gå på jagt i skoven. Forholdene for den lille familie blev stadig vanskeligere.

Så en dag bad moderen de to døtre om at gå ud og samle brænde og at plukke bambusskud, knopper fra palmerne og spanskrør. Da de gik ind i skoven, følte pigerne sig helt overvældet af naturens skønhed. De gik rundt i lang tid og lyttede til fuglenes lyksalige sang. De gik til højre, de gik til venstre. De lod sig føre af fuglesangen.

Da dagslyset begyndte at svinde, besluttede de at gå tilbage, men indså pludselig, at de var faret vild. Alligevel fortsatte de med at gå uden mål og uden at stoppe. De gik sådan, indtil de fik øje på et hus. Men huset tilhørte en kæmpestor trold. Da trolden fik øje på de to unge piger, gav han sig til at le af lystighed.

”Ha, ha! Jeg behøver ikke at gå ud for at lede efter kød, det kommer til mig! Ho, ho, ho! Jeg behøver ikke at søge efter fisk, det kommer til

mig.!” Efter at have sagt dette, greb han de to søstre og spærrede dem inde.

De to søstre blev bange og begyndte at græde. Den ældste søster vidste ikke, hvad hun skulle gøre, og sukkede dybt. Den yngste holdt fast i sin storesøster. Tålmodigt og koldblodigt tænkte hun over, om der var en måde, hvorpå de kunne slippe ud af fælden. Straks efter henvendte hun sig til trolden og bad han høre efter. Trolden kom hen til dem. Derpå fortalte hun ham historien om deres familie, idet hun håbede at formilde trolden, og hun bønfuldt ham om at være nådig over for dem.

Da trolden havde hørt, hvad den unge pige sagde, var han meget venligt over for de to søstre. Han tilberedte et godt måltid mad for dem, og da de var blevet mætte, viste han dem vejen tilbage til landsbyen. Han skar også et stykke sukkerrør til dem, inden de forlod ham, som de så kunne spise på vejen hjem. Derpå tog de afsted. De var kun lige begyndt at gå, da den ældste søster begyndte at skrælle et stykke af sukkerrøret.

”Det kan være en list fra troldens side,” sagde den yngste søster, ”vi bør ikke spise sukkerrøret på vejen hjem; jeg er bange for, at han vil følge efter os.”

”Hvis han ville æde os, havde han allerede gjort det,” svarede den ældste søster, mens hun fortsatte med at skrælle sukkerrøret. Natten

var allerede faldet på, inden de nåede hjem. Deres moder ventede på den med angstfuldt hjerte.

De skyndte sig at fortælle om, hvad der var hændt dem. Om aftenen tilberedte de tre kvinder en suppe med palmeknopper, som de spiste med stor fornøjelse, glade over at de var blevet genforenet.

På grund af de små stykker sukkerrør, der var blevet efterladt på stien, kunne trolden se, hvilken vej søstrene havde gået. Han ankom derfor snart efter til deres hus. Uden at vente spærrede han døren til huset, greb de tre kvinder og lukkede dem inde i en stor kurv. Han var meget tilfreds med sig selv, og han anbragte kurven på skulderen og gik hjem til sin bolig. Nede i kurven tænkte den yngste søster på, hvordan hun kunne undslippe, og idet trolden passerede tæt på et træ med en stor gren, klyngede hun sig til grenen. Da trolden var gået videre hen ad stien, kravlede hun ned af træet og skyndte sig hjem. Hun var meget ked af det, fordi hun var alene. Hun satte sig i et hjørne af stuen og rystede af skræk for, om trolden skulle vende tilbage.

På det tidspunkt var faderen på vej hjem. Da han trådte ind i huset, kunne han ikke få øje på nogen. Der herskede en isnende og trist stilhed i huset. Han kaldte, og han ledte i alle hjørner. Til sidst opdagede han sin yngste datter, som sad sammenkrøbet, træt og svag. Hun græd uafbrudt. Da hun genkendte sin fader, kastede hun sig i hans arme, mens hun græd endnu mere. Mellem de dybe suk lykkedes det for hende at fortælle faderen i alle detaljer, hvad der var sket i hans

fravær. Overvældet af sorg og vrede greb han et spyd og gjorde sig klar til at forlade huset.

”Hvor skal du hen?” spurgte en termit, som sad og gnavede i trævæggen.

Faderen svarede: ”Jeg vil dræbe den trolde, som har fanget min hustru og min datter for at æde dem.”

Da termitten havde hørt historien, forlangte den at følge med. Faderen gik ned ad trappen foran huset, da en hane med blodrød kam og tynd fjerdragt spurgte han: ”Hvor skal du hen sammen med termitten?”

”Vi vil dræbe den trolde, som har fanget min hustru og min datter for at æde dem.”

Da hanen fik det at vide, forlangte den at følge med dem. Næppe var de nået til udkanten af landsbyen, før en stor hveps spurgte dem:

”Hvor skal I alle sammen hen?”

”Vi vil dræbe den trolde, som har fanget min hustru og min datter for at æde dem.”

Den store hveps ville også følge med.

Da de krydsede den lille flod, var der en karpe og noget mos, der spurgte dem: ”Hvor skal I alle sammen hen?”

”Vi vil dræbe den trolde, som har fanget min hustru og min datter for at æde dem.”

Karpen og mosset forlangte også at følges med dem.

Da de gik hen over marken, var der et græskar, som ville følges med dem.

Da de kom ind i skoven, mødte de en hjort, som også ville følges med dem. Efterhånden som de gik i retning af sig troldens hus, tilsluttede der sig stadig flere til deres flok. Til sidst var der en bambusrotte, som krydsede deres vej, og som besluttede sig for at følges med dem. Midt om natten stod de foran døren til troldens hus. Trolden sov fredeligt og var midt i en sød drøm.

Eftersom trolden sov, begyndte de straks at organisere sig. Termitten fandt troldens armbrøst og begyndte straks at gnave i buestrengen. Hvepsen anbragte sig i en sæt med jute. Karpen anbragte sig foran ildstedet, og mosset lagde sig på trappen. Græskarret anbragte sig på det øverste trin. Hanen satte sig højt oppe på stakittet. Bambusrotten begyndte at gnave i husets pælefundament. Til sidst skjulte faderen og hjorten sig bag en busk foran huset.

Da de havde gjort alt dette, ventede de på daggry.

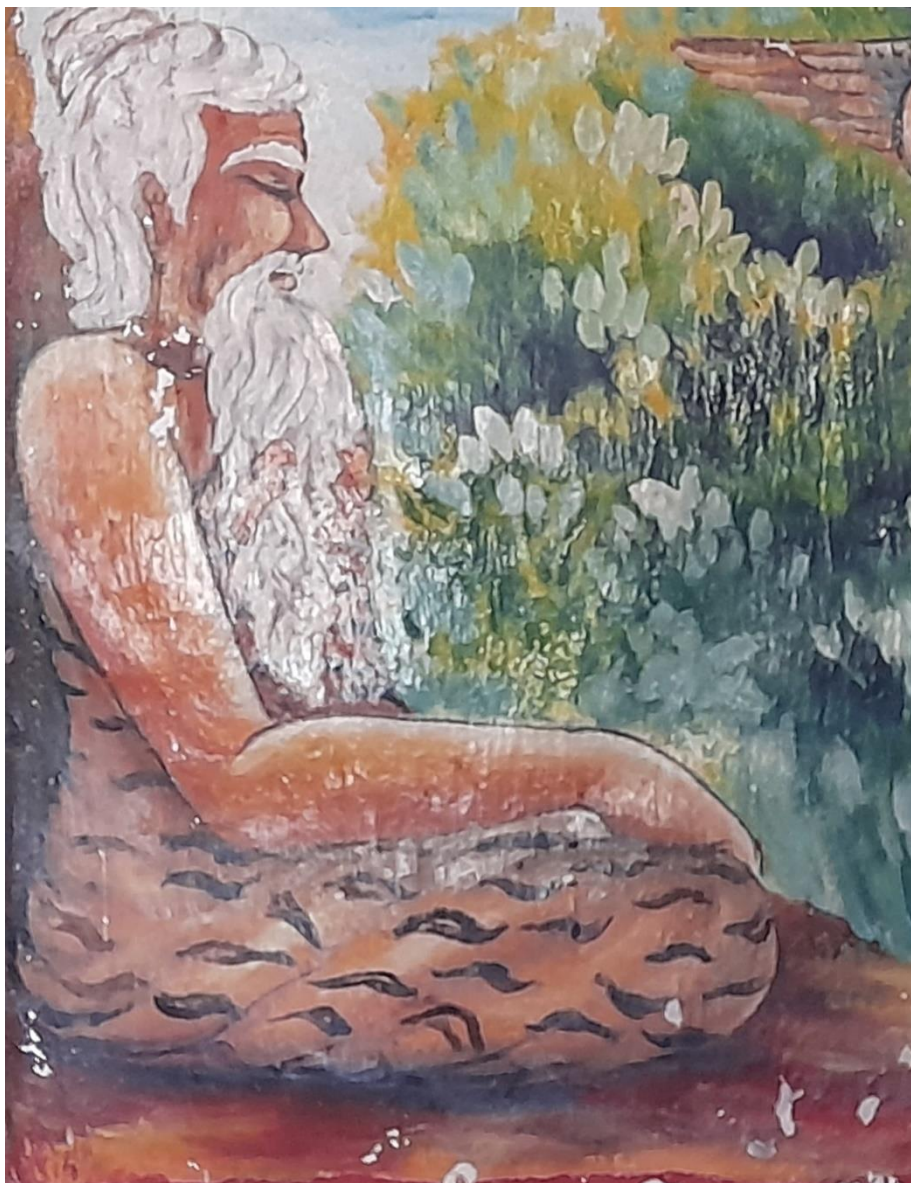
Da solen stod op og anmeldte den ny dags begyndelse, begyndte hanen straks at gale: Kykliky, dagen er begyndt. Denne morgen bliver trolden dræbt. Kykliky, ved middagstid bliver trolden dræbt. Kykliky, i aften bliver den gamle, udtørrede trold dræbt.

Da trolden hørte hanen synge dette, blev han meget vred og råbte: ”Oh du hane, hvor vover du at fornærme mig på den måde? Pas på, jeg fanger dig, og så koger jeg dig og spiser dig.”

Da trolden havde sagt dette, greb han sin armbrøst og sigtede mod fuglen. Men da han spændte armbrøsten, knækkede snoren. Trolden var rasende og greb sækken med jute for at lave en ny snor.

Næppe havde han grebet sækken, før hvepsen stak ham over hele kroppen. Trolden hylede af smerte. Han skyndte sig hen til ildstedet, fordi han håbede på at han kunne brænde sækken med jute med hvepsen inden i. Han bøjede sig ned for at tænde ilden, men karpen så sit snit til at springe op og bruge alle kræfter på at fare rundt. Det medførte, at asken blæste op i kæmpens øjne og blindede ham, hvorefter han trådte tilbage og vaklede hen til trappen, hvor han gled på mosset og tumlede ned, mens græskarret faldt ned og knustes mod hans hoved. I samme øjeblik kom hjorten løbende frem fra buskene for at ramme trolden med sit gevir. Til sidst kom manden og stak ham med sit spyd. Den kæmpestore trold faldt død om på stedet.

Nyheden om troldens død fik alle dyr i omegnen, store som små, til at glæde sig, de havde nu ikke mere at være bange for. Der var ikke nogen, som plagede dem, og som de skulle kæmpe imod.

Murmaleri: Rishi, vismand, der lever som eneboer i junglen.

Den kvindelige kriger med hesteansigt

Kong Phuwadon og dronning Nanthaf Mithila by havde en smuk søn ved navn Pinthong. På omtrent samme tid havde et gammelt par, der boede uden for hovedstaden, en datter, der lignede en hest. Hun blev kaldt Kaew *Na Ma* eller Hesteansigtet Kaew. Da pigen voksede op, viste det sig, at hun var i stand til at forudsige vejret. Hendes forældre og hendes naboer elskede hende, selv om de syntes, at hun var grim.

En dag gik prins Pinthong og hans ministre ud for at flyve med en drage, og den blev blæst væk af vinden. Prins Pinthong sendte sine ministre afsted for at finde dragen. Den var faldet ned lige foran Kaews fødder. Ministrene gik hen til Kaews hus og bad om at få dragen tilbage, men Kaew nægtede at returnere den. Da hun vidste, at dragen tilhørte prins Pinthong, sagde hun til ministrene, at de skulle bede prinsen om selv at komme og hente dragen. Prins Pinthong gik hen til Kaews hus, men hun nægtede stadig at returnere dragen. Hun fortalte ham, at hun var blevet forelsket i ham, og han måtte love at gifte sig med hende, før hun returnerede dragen. Prinsen gav hende sit løfte, fordi han gerne ville have sin drage tilbage. Så vendte han tilbage til sit palads og glemte helt sit løfte. Kaew ventede frugtesløst på, at prinsen skulle komme tilbage. Efter lang tid blev hun så syg af kærlighed, at hun bad sin mor om at gå op til slottet for at fortælle prinsen om, hvordan hun havde det.

Da kongen hørte, at den gamle kone krævede, at hans søn skulle gifte sig med hendes datter med hesteansigtet, blev han så rasende, at han beordrede hende henrettet. Men dronningen modsatte sig hans ordre og bad ham om at udspørge prinsen først. Prinsen indrømmede, at han havde afgivet et sådant løfte, men at det slet ikke var seriøst ment. Han havde blot villet have sin drage tilbage. Alligevel måtte kongen sende sine ministre afsted for at bringe Kaew til paladset. Men Kaew ville ikke gå med første gang de kom, fordi der ikke var nogen guldbærestol til hende. De vendte tilbage, og endelig blev hun båret ind i paladset i en guldbærestol, men prinsen nægtede at dele seng med hende.

Kongen syntes så dårligt om Kaew, at han udtænkte en plan for at slippe af med hende. Han sendte hende ud for at søge efter bjerget Sumeru og bringe det tilbage til byen. Derefter ville hun få en kongelig bryllupsceremoni. Ellers skulle hun dø. Hun gik ud i junglen, uden at vide, hvad hun skulle gøre, men ude i junglen mødte hun en hellig mand eller *rishi*, der bibragte hende magiske kundskaber og gav hende magiske redskaber, en magisk flyvende båd og en magisk kniv. Derefter blev hun i stand til at føre bjerget til byen. Kongen og prinsen blev forfærdede, men de måtte holde et kongeligt bryllup for hende. Kongen gav dog stadig ikke op. Han arrangerede et ægteskab med prins Pinthong og prinsesse Thatsamalee i Romwithi by.

Før prinsen tog af sted på rejsen til Romwithi, beordrede han Kaew til at føde et barn til ham, når han vendte tilbage. Kaew, som nu havde

fået magiske egenskaber, forvandlede sig til en smuk kvinde og rejste til Romwithi for at bo hos en hofgartner, og hun ventede på prinsen der. Prins Pinthong så hende hos hofgartneren og blev straks forelsket i hende. Han kom jævnligt for at være sammen med hende i hofgartnerhytten, og det endte med, at hun blev gravid. Han ønskede at bringe hende med tilbage til Mithila, men Kaew fortalte ham, at hun ville føde barnet, før hun vendte tilbage til ham. Han gav hende sin kongelige ring, inden han tog afsted på en rejse i sin båd. Da han nåede en ø, blev han overfaldet af en kæmpe kaldet Palaraj. På det tidspunkt tog Kaew den lille dreng, hun havde født, hen til *rishien* for at få ham velsignet. Kaew fortalte *rishien* om sin ægtemand, og hun efterlod sit barn hos *rishien*. Derpå forvandlede hun sig til en mand og tog afsted for at redde sin ægtemand. Hun dræbte Palaraj og nogle af hans undersåtter. Resten overgav sig og præsenterede byen og Palarajs tre døtre forklædt som mænd for Kaew. Men hun overgav dem til prins Pinthong og gik sin vej. Efter et stykke tid savnede Pinthong sit hjem, så han tog de tre unge kvinder med tilbage til Mithila som sine koner. Da Kaew kom tilbage til Mithila, tog hun sit hesteansigt på og præsenterede Pinthong for sin søn og for hans ring. Pinthong måtte acceptere sønnen.

Prinsesse Thatsamalee af Romwithi kom for at besøge prins Pinthong og blev vred over at finde ud af, at han havde fire koner. Efter et alvorligt skænderi rejste hun tilbage til sin hjemby. Prakaimat af Kraijak, en dæmonkonge og en ven af Palaraj, angreb Mithila efter at

have opdaget, at hans ven var blevet dræbt. Kaew måtte gå i kamp i sin hesteansigt form for at forsvare byen. Hun besejrede dæmonhæren og dræbte dæmonkongen Prakaimat. Det var efter denne kamp, at Pinthong endelig accepterede Kaew som sin kone. Men byen var ikke i sikkerhed, fordi Prakaimats ven, dæmonkongen Prakaikrot, angreb byen. Denne gang var Kaew gravid i niende måned, men hun gik i kamp og besejrede hele den dæmoniske hær. Midt under kampen fødte hun trillinger.

Hendes tre døtre blev senere bortført af en kæmpe fugl. *Rishien* reddede dem, opfostrede dem og bibragte dem magisk viden, mens de voksede op. Han sørgede også for at finde passende ægtefælder til dem. De blev gift med tre prinser fra Rommachak.

Prinsesse Thatsamalee fik en shaman til at bringe prins Pinthong til sin by ved hjælp af magi. Kaew rejste derhen for at tage ham tilbage, men hun blev fanget i Thatsamalees snarer. Hendes søn Pinkaew rejste derhen for at hjælpe hende. På sin vej mødte han sine søstre og svogre. Så tog de alle afsted for at kæmpe for at få deres forældre tilbage. Det lykkedes og derpå vendte forældrene og alle børnene tilbage til Mithila.

Åndeport, anbragt ved overgangen fra junglen til landsbyen. Beskytter mod at onde ånder fra junglen trænger ind i landsbyen.

Phi Ya Wom (Bedstemors ånd kaldet Wom)

En gang for længe siden var jorden og himlen så tæt på hinanden, at enhver let kunne strække sig op fra jorden og nå himlen. Bjergene var kun så høje som risplanter. Den gang boede der en bedstemors ånd kaldet Phi Ya Wom i skoven nær en landsby. Hun fangede og spiste dyr og mennesker, der tilfældigvis vandrede i skoven.

I landsbyen boede to forældreløse søstre. Deres forældre boede i himlen, og derfor var de forældreløse. En dag vandrede to søstre ind i skoven på bedstemor Woms område. Bedstemor Wom hjemsøgte dem i forskellige åndeformer, lo og sagde: "Hvem sendte jer til at komme ind i min skov? Ha, ha, ha! Så reciterede hun dette vers:

Jeg bor her. Af og til kommer kød løbende ind til mig.

Og hurtigt kommer der fisk.

Jeg bor her; af og til bliver min mund velsignet med mad.

I dag er min velsmagende mad de to gode søstre.

Ha ha ha! Jeg vil opbevare jer to for at fodre mine børn.

Den ældre søster holdt sig meget rolig, slog armene om sin lillesøster og talte sødt til bedstemor Wom: "Vi er forældreløse. Hver dag vandrer vi mellem bakkerne og ind i skoven for at grave rødder op til vores mad, da vi ikke har noget ordentlig ris at spise. Bedstemor Wom, dronning af denne skov, der er velsignet med kød, fisk og ris, hav barmhjertighed med os og lad os gå herfra i live.

Bedstemor Wom, der hørte dette, foregav at være venlig. Hun så, at hun kunne bruge disse to søstre som lokkemad for at fange flere mennesker til at spise.

"Åh, kære børn, jeg vidste ikke, at I er forældreløse. Jeg har ondt af jer; Jeg vil lade jer gå. Før I går, vil jeg give jer noget mad. Da jeg ikke har fisk og kød, kan jeg give jer nogle sukkerrør. Spis dem og husk:

Når du går hjem,
Når du tygger på sukkerrørene, spyt resten ud;
Hvis du er ked af det eller syg,
Uanset hvad du ønsker dig
Hvis vejen deler sig, skal du sætte et mærke;
Træd på stien gentagne gange for at efterlade spor.
Bedstemor vil besøge dig.
Bedstemor kommer senere."

De to søstre gjorde, som de fik besked på. Bedstemor Wom fulgte pigernes spor af sukkerrørrester og de nedtrådte stier. Derefter angreb hun folk, indtil ingen andre end de to søstre var tilbage. Søstrene forsøgte at flygte, så godt de kunne. De løb hen til deres hus og trak stigen op, da bedstemoren nærmede sig huset.

Da bedstemor ankom til huset og fandt ud af, at der ikke var nogen stige at klatre op ad, råbte hun: "Kære børnebørn, hvordan kan jeg komme op i huset, der er ingen stige."

Lillesøsteren sagde: "Åh, bedstemor, vi har aldrig haft en stige."

"Hvordan kom du op i huset uden en stige?" spurgte hun pigerne.

"Vi kravlede baglæns op. Hvis du vil komme op, skal du klatre baglæns."

Så det gjorde bedstemor. De to søstre skubbede hende ned igen med det, der var i nærheden, brændet og spaden.

Derefter måtte bedstemor Wom gå på toilettet; hun kaldte på de to søstre: "Vær venlig at hjælpe mig; jeg skal skynde mig."

De to søstre sagde: "Vi har ikke noget toilet her. Du skal løbe hen til udhuset nær vandhullet." Så det gjorde bedstemor. Mens bedstemor var væk, løb de to søstre hen til det højeste guldæbletræ og klatrede op til toppen.

Da bedstemor Wom kom tilbage til huset, fandt hun ingen. Så hun fulgte deres lugt, indtil hun kom hen til træet. Hun så op og bad de to søstre om at sænke en stige ned, så hun kunne følge efter dem. De to søstre sagde: "Vi har ingen stige her."

"Hvordan klatrede i så op i træet?"

"Vi kravlede baglæns op. Hvis du vil op, skal du også klatre baglæns," svarede søstrene.

Så det gjorde hun. Da hun klatrede baglæns op, skubbede pigerne hende ned med kviste, gulæblefrugt og hvad der ellers var i nærheden.

Derefter måtte bedstemor Wom gå på toilettet; hun kaldte de to søstre: "Vær venlig at hjælpe; jeg skal skynde mig."

De to søstre sagde: "Vi har ikke noget toilet heroppe. Du skal løbe hen til skoven nær bjergene."

Så det gjorde bedstemor. Mens bedstemor var væk, løb de to søstre hen til et andet træ med mere guldæblefrugt og klatrede op til toppen.

Derefter vendte bedstemor Wom tilbage til frugttræet og så ikke søstrene. Så hun fulgte efter dem hen til det rigtige træ. Og der skete det samme som før på samme måde. Der gik mange dage, og søstrene brugte næsten al guldæblefrugten. Så kiggede lillesøsteren op i himlen og så sine forældre vaske tallerkener oppe i himlen.

"Mor og far, kast et reb ned, så vi kan klatre op til jer," bad hun sine forældre igen og igen.

Første gang, sagde de: "Vi forbereder vores segl og værktøj til at rydde vore marker."

Anden gang sagde de: "Vi har travlt med at rydde vores marker."

Tredje gang sagde de, "Vi har travlt med at brænde ukrudt på vores marker."

Fjerde gang sagde de, "Vi har travlt med at plante vores bomuldsplanter nu."

Så bad storesøsteren desperat deres forældre: "Kast rebet ned til os hurtigt. Bedstemors ånd vil rive os i stykker og vil spise os til aftensmad."

Denne gang svarede forældrene: "Når vi planter bomuldsplanter, får vi bomuld; når vi spinder bomuld, får vi tråd; når vi fletter tråden, vi får et reb. Så kan vi kaste rebet ned."

Efter lang tid faldt rebet langsomt ned. Lillesøsteren klatrede først op. Så blev rebet igen sænket ned til storesøsteren. Da hun greb rebet, kom bedstemors ånd og sprang op for at prøve at få fat i rebet, men det var for sent. Rebet blev trukket op. Det eneste, bedstemors ånd kunne få fat i, var storesøsterens fodsåler.

De to søstre var i sikkerhed, men ikke rigtig. Bedstemors ånd forsøgte at narre pigernes forældre ved at forvandle sig til et menneske, græde og stønne og tigge pigernes forældre om at kaste rebet ned til hende. Faderen troede, hun var et menneske, så han lyttede ikke til sine døtre, men sænkede rebet.

"Far, vær sød ikke at trække bedstemors ånd op. Hun vil komme op til himlen og spise os og alle de himmelske væsener.«

Den ældre søster, der følte sig sikker på, at hendes far ikke ville stoppe med at trække rebet op, skar rebet over, før bedstemors ånd nåede himlen.

Bedstemors ånds krop faldt hårdt ned på bjergene, hvor der var et stort krater fyldt med vand, der blev til "Wang Ya Wom (bedstemor Woms boblebad). Redwood træerne og de andre træer, de hvide stikkelsbær og palmerne blev fuldstændig knust. Bedstemor ånds krop blev slået i millioner af stykker, som spredtes overalt; disse stykker af bedstemors ånd blev til myg, væggelus, hvepse, bier, gedehamse, tusindben, slanger og andre farlige væsner med skarpe kløer og tænder. Den dag i dag forfølger disse skabninger stadig mennesker og forsøger at bide dem. Fodsålerne på den ældre søster, der blev grebet af bedstemors ånd, gav alle mennesker svang på fødderne fra den dag til nu.

Legender og Myter

Laos myter og legender udtrykker i høj grad før-buddhistisk religion, kosmologi og livsforståelse, som har animistiske og shamanistiske rødder. Guders og ånders kræfter gennemstrømmer den himmelske og den jordiske verden; der er flydende overgange mellem forskellige fysiske og geografiske lokaliteter og mellem menneskelige og guddommelige eksistensformer. Thaen er i nogle sammenhænge det højeste guddommelige væsen, i andre en regngud, som ikke er absolut almægtig. Flere fortællinger omhandler Khun Bulomrajathirat, der både fremtræder som guddommelig og som menneskelig fyrste. I en af fortællingerne om Phya Khankhaak (Tudse Kongen) optræder buddhistiske og førbuddhistiske forestillinger sideløbende.

Der berettes om landet Laos' skabelse og menneskeslægtens opståen, og der gives mytiske forklaringer på fysiske og geografiske fænomener såvel som på etniske, sociale og kulturelle forhold.

Udsigt over Mekongfloden

Legenden om Mekong

Mekong er en af de største floder i verden. Mekongflodens kilde er Kuva-søen, også kaldet Nong Kasae Segnan. I en fjern fortid, før buddhismen kom til Laos, var Nong Kasae så stor, at ingen kunne gå rundt om den. Søen ligger på den tibetanske højslette, som nu er en del af Kina, men den gang var det en del af kongeriget Laos. Ikke så langt væk i Tibet findes kilden til en anden af verdens store floder. Yangtze Kiang, der af nogle menes at være "Nan" -floden, som omtales nedenfor. Nong Kasae søen var omgivet af en dyb skov, hvor der var høje stedsegrønne træer og mange slags vilde dyr. Søen var fyldt med mange slags vandplanter, blandt andet forskellige slags lotus. Søen var også hjemsted for mange fisk, krabber, fugle, slanger og drager. Det var også kongedragernes residens. Laos folk siger altid, at Mekong udspringer af Nong Kasae, og at vandet fra Mekong og fra Nan-floden ikke kan blandes i den samme flaske, for flasken vil revne eller endda briste. Historien bag det lyder sådan her:

En gang levede der to dragekonger i Nong Kasae. Den ene hed Souttoranak og den anden hed Souvanarak. De var begge meget magtfulde og havde tusinder af undersåtter. De blev gode venner. Hvert år besøgte de hinanden; de hjalp hinden, og ofte udvekslede de gaver. En dag tog kong Soutto på jagt i skoven med sine mænd. Han var heldig at støde på storvildt: en elefant. Selv om elefanten kun har kort, tyndt hår, er den et af de allerstørste dyr. Efter at have nedlagt elefanten gav kong Soutto et stort stykke af kødet til sin ven. Da kong

Souvan modtog gaven, blev han glad og sendte et bud tilbage for at takke sin ven.

En dag i den tredje måned gik kong Souvan og hans mænd ud at jage i nærheden af søen. Han var besluttet på at finde storvildt, så som hjort, næsehorn, elefant eller bøffel. Men de havde ikke noget held med sig. De fandt ingenting. Til sidst fandt og nedlagde de et pindsvin. Kongen og hans mænd vendte tilbage til slottet. Kongen delte kødet i to lige store dele. Kong Souvan sendte sine mænd hen til kong Soutto med den ene del. Da han syntes, at pindsvinets pigge var smukke, sendte han også nogle af dem sammen med kødet. Da kong Soutto så på mængden af kød sammenlignet med piggene, syntes han, at hans ven var uretfærdig. ”Hvordan kan han dog gøre det imod mig?” tænkte han.

”Kun så lidt kød fra verdens største dyr? Jeg nægter at tro det,” sagde han. Han nægtede at modtage gaven og bad vennens soldater om at tage gaven med tilbage. Han bad også soldaterne om at bede deres konge om at møde ham personligt.

Før de gik, bønfuldt Souvans soldater ham: ”Deres majestæt, dette er kødet fra et pindsvin. Selv om pindsvinets pigge er meget større end elefantens hår, er dets krop meget mindre end en elefant. Det er derfor, at vi kun kommer med en lille smule kød.”

Kong Soutto var stadig meget vred og ville ikke lytte. Efter deres hjemkomst til Kong Souvans slot aflagde sendebuddene straks

rapport. ”Deres Majestæt, Kong Soutto afslog at modtage den gave, som vi skulle aflevere. Han bad om at få et møde i morgen.”

Efter at have hørt dette sagde kong Souvan: ”Hvad er der blevet af min kære ven? Det vil jeg selv finde ud af i morgen. Alligevel tror jeg ikke at han vil ændre mening. Jeg tror ikke, at han vil lytte til min forklaring. Jeg tror ikke, at han ved, hvad et pindsvin er. Han har bare kigget på piggene og troet, at det er et større dyr end en elefant. Hvorfor kan han ikke indse, at gaven var alvorlig ment? Selv om det kun var en lille smule, var det ligeligt delt. Jeg forfordelte ham ikke. Hvorfor blev han vred, i stedet for at være taknemmelig?”

Næste morgen ved daggry samlede kong Soutto alle sine mænd i hallen, idet han forventede, at kong Souvan ville komme. Kong Soutto talte med fast stemme til sine mænd: ”Vi skal være forberedt, for vores ven kong Souvan har bedraget os. Han har ikke overholdt vores aftale. Han vil komme for selv at løse problemet. I ved alle sammen, at et pindsvin er et meget større dyr end en elefant. Efter som dets pigge er så store og skarpe, må det være det største dyr i verden.”

Da hans ministre hørte det, tænkte de, at de måtte forklare kongen, hvilket dyr, der var størst, men de var bange for at blive henrettet, fordi kongen var så vred. Derfor tav de stille og sagde: ”Vi er rede til at udføre Deres ordrer, Deres Majestæt.”

På det tidspunkt ankom Kong Souvan med sine mænd. Selv om kong Soutto stadig var vred, gav han sin ven en varm velkomst. Men han

tænkte, at han ikke kunne tilgive kong Souvan, medmindre han indrømmede sin skyld. Straks da mødet begyndte sagde kong Soutto. ”Min kære ven Souvan, jeg troede, at vi virkelig var venner, og at vi holdt vore aftaler om at dele ligeligt. Jeg forstår ikke, hvordan du kunne finde på at bedrage mig.”

Kong Souvan afviste vennens anklage om, at han havde være uhæderlig. Han sagde, at han elskede og stolede på sin ven. Han ville sværge på sin trofasthed. Disse udtalelser gjorde kong Soutto endnu mere rasende, og han sagde, at han ikke ville lytte til dem. Han bad forsamlingen om at kommentere sagen.

Han spurgte: ”Hvem af os er selvoptaget og ubetænksom? Da jeg nedlagde en elefant, gav jeg min ven halvdelen af kødet, mens han kun gav mig en lille smule af pindsvinets kød. Det var ikke rimeligt.”

Da kong Soutto var færdig med at tale, klappede hans mænd og lo af kong Souvan. Da støjen havde lagt sig, prøvede kong Souvan igen at forklare sig: ”Hør mig min kære ven. Jeg tror ikke, at du nogensinde har set et pindsvin. Du kan ikke bedømme et dyrs størrelse ud fra størrelsen på dets pigge eller hår. En elefant er det meget stort dyr, selv om dens hår er tynde og små. Selv elefantens øjne er små. Andre dyrs øjne, for eksempel bøfler, køer og heste, er større en elefantens, selv om deres kroppe er mindre. Selvfølgelig er pindsvinets pigge større end elefantens hår, men dens krop er ikke meget større end en

lille fugl. Ødelæg ikke vort venskab. Tro på, at jeg altid er din bedste ven, og jeg tror, at du altid er min bedste ven.”

Uanset hvor meget kong Souvan prøvede at forklare, insisterede kong Soutto på, at hans ven ikke talte sandt. Han rejste sig og forlod hallen. Kong Souvan tog tilbage uden at vide, hvad der ville ske.

Nogle dage senere sendte kong Soutto det budskab til kong Souvan, at eftersom han stædigt nægtede at have gjort uret, måtte han forberede sig på at blive angrebet. Efter at have læst meddelelsen, indså kong Souvan, at han ikke havde noget valg. Han slog på klokken for at sammenkalde sine mænd. Da de mødtes, talte de om, hvor uvidende og urimelig kong Soutto var.

Syv dage senere angreb kong Soutto kong Souvans territorium med sin hær. Alle dragerne kom med deres magiske kræfter. De bevægede sig så hurtigt, at de piskede land og vand op, så det blev til mudder. Kong Souvan beordrede sine soldater til at gå til modangreb, og det endte i en stor tormult. Hele Kuva området blev skyet og tåget. Man kunne ikke se solen i syv dage. Alle dyr, store som små, blev bange. Fuglene fløj bort. Krigen forsatte og fortsatte, for de to sider var lige stærke. Vandet blev stadig mere mudret. Flere og flere levende væsener døde, og det tiltagende kaos tvang til sidst guderne oppe i himlen til at røre på sig. Gudernes konge følte sympati for de små dyr, så han truede de to konger med sine overnaturlige magiske kræfter. Endelig stoppede de kampen.

Gudekongen beordrede dem til at skabe to floder som erstatning for deres ugerninger. Kong Soutto fik til opgave at skabe Mekongfloden helt fra Søen og ud til havet, mens kong Souvan skulle skabe Nanfloden (Yangtze Kiang). Gudekongen overbeviste til sidst kong Soutto om, hvor lille et pindsvin var, og fik ham til at forstå Kong Souvan. Derefter blev de to dragekonger gode venner igen.

Men vandene i de to floder har aldrig glemt det had, der førte til deres skabelse.

Junglen, Laos

Himlens store græskar

For længe siden var jorden dækket af tæt skov, og en enorm slyngplante voksede ud af skoven og strakte sig helt op til himlen. Den havde kun et græskar hængende, og dette græskar var meget, meget stort.

Guderne i himlen mødtes og besluttede, at jorden skulle bebos, så en af guderne blev sendt ned til jorden med sit følge. Hans navn var Khoun Bulom, og han havde to koner, Yommala og Akkai.

Der var ingen mennesker eller dyr på jorden på dette tidspunkt, kun guder og nogle ånder. Men jorden var meget mørk på grund af det enorme græskar, der blokerede lyset fra solen. Khoun Bulom sendte en budbringer til himlens store Gud og bad om hjælp. Den store Gud, Pra In, beordrede nogle andre guder til at komme ned til jorden for at skære slyngplanten væk og også lave huller i græskarret. Efter at de havde skåret den enorme slyngplante væk, skinnede solens lys over hele jorden, og jorden blev et meget lyst og behageligt sted.

Men at lave huller i græskarret var meget vanskelig opgave. Først brugte guderne en spids jernstang, som de havde opvarmet i ilden. Og da de først havde lavet hullet, begyndte mange mennesker at kravle ud fra græskarrets indre. Men hullet var ret lille, og menneskene havde svært ved at klemme sig igennem. Guderne så dette, så de lavede endnu et hul, denne gang med en økse. Denne økse lavede et stort rent hul i siden af græskarret, og det var ikke svært for menneskene at

komme ud. De var hvidere end dem, der kom først ud, fordi de første mennesker måtte skubbe sig ud gennem det lille, mørke, sodede hul, som jernstangen havde brændt i siden af græskarret. Men alle kom fra samme sted. De, der kom først, var de store brødre og søstre, og de, der kom derefter, var de yngre brødre og søstre; de var meget nært beslægtede. Farven på deres hud var slet ikke et problem for dem.

Disse første mennesker er forfædre til hele menneskeheden. Fra det sted spredte de sig over hele verden. De tilpassede sig de forskellige klimaer og naturlige miljøer forskellige steder. Men det vigtige er, at de kom ud fra det samme sted og var de samme mennesker, og de elskede virkelig hinanden som brødre og søstre.

Da alle mennesker var kommet ud, borede guderne endnu et hul i græskarret, og mange dyr kom ud - elefanter, heste, køer og så videre, og efter dem kom der mange ting ud, som menneskene kunne bruge til at gøre livet smukt. Juveler af alle slags, samt guld og sølv.

Slyngplanten

Phya Thaen (den øverste gud) sendte en af sine sønner ved navn Khun Bulom ned for at blive født i den menneskelige verden. Kong Khun Bulom samlede alle mennesker og anførte dem for at bygge en by i et land kaldet "Na Noi Oy Nu" (nutidens Laos). Kongen styrede byen i lang tid, men folket var fattigt. Så de bad Phya Thaen om hjælp.

Phya Thaen kiggede over byen med sine guddommelige øjne og så den gigantiske slyngplante kaldet Khua Khao Kad, og planten var enormt stor og lang. Den krøb fra jorden helt op til himlen.

Slyngplantens grene og blade var så store, at de blokerede sollyset, og det forhindrede folk i at få gode afgrøder fra deres landbrug. Desuden blev slyngplanten en sti for de onde ånder, så de kunne komme ned til den menneskelige verden.

Da Phya Thaen så dette, sendte han et gammelt ægtepar kaldet Pu Mod og Ya Ngam ned til den menneskelige verden. Parret hjalp folk med at tjene til livets ophold i lang tid, men alle folk var lige så fattige, som de altid havde været. Folk samledes for at holde råd, og de var alle enige om, at årsagen til al fattigdom og modgang kom fra den gigantiske slyngplante. De ville have slyngplanten skåret ned.

I virkeligheden var nedskæringen af den gigantiske slyngplante meget kompliceret, og beskæreren ville blive dræbt efter at have nedskåret planten. Pu Mod og Ya Ngam indså da, at de var blevet sendt til

jorden af Phya Thaen for at hjælpe folket på jorden. Derfor følte de sig klar til at ofre deres liv for alles velfærd.

Parret udtalte deres sidste ord, før de forsøgte at beskære slyngplanten: "Når vi er døde, hvis du så har kød, skal du sende noget til mig med kragen. Hvis du har fisk, skal du sende nogle til mig med gribben. Derefter begyndte det gamle par at nedskære slyngplanten i dage og nætter, indtil den var helt væk, og de havde mistet al deres livsenergi.

For nu at udtrykke deres påskønnelse og takke Pu Mod og Ya Ngam, gør folket gode gerninger og dedikerer dem til det gamle par hvert år.

Murmaleri: Forbindelsen mellem himmel og Jord

Khun Bulomrajathirat eller Fyrst Bulomrajathirat

Khun Bulom eksisterede i de to verdener. I den ene var han Thaen eller det højeste himmelske væsen i himlen (nogle gange kaldes disse himmelske væsener *phi*, ånder); i hans anden eksistens var han menneske på jorden. På den tid kunne ånderne eller de himmelske væsener og menneskene rejse frem og tilbage for at besøge hinanden. Der var tre menneskelige fyrster eller herrer ved navn Pu Langxoeng, Khun Khan og Khun Khet. De byggede deres territorier på jorden kaldet Muang Lum (den lavere verden). De ernærede sig ved at jage, fiske og plante ris; derfor nød folket at spise kød, fisk og ris. Thaen sendte sin budbringer ned for at bede de tre herrer om at følge hans ordrer i det følgende vers:

Når du spiser ris, kan du fortælle din Herre det.

Hvis du spiser et sent morgenmåltid, skal du også fortælle det til Thaen.

Hvis du spiser (et dyrs) kød, skal du sende benene.

Hvis du spiser fisk, skal du sende nogle til Thaen.

Folk forsømte at efterleve Thaens ordrer. Så han sendte sin budbringer for anden gang, men folket forsømte stadig at efterleve Thaens ordrer. Efter tredje gang følte Thaen sig så ydmyget, at han sendte en oversvømmelse til Muang Lum, og den store oversvømmelse sårede og dræbte mange mennesker. De tre ledere indså, at de var årsagen til Thaens vrede, så de byggede en

tømmerflåde, satte deres koner og børn op på tømmerflåden og rejste til himlen for at besøge Thaen. Thaen deklamerede følgende vers og sendte dem bort for at være sammen med andre himmelske væsener.

I havde ingen respekt, I vil aldrig nå til alderdommen.

I havde ingen frygt, I vil ikke leve længe.

I adlød mig ikke, I vil aldrig blive to hundrede år gamle.

Efter at oversvømmelsen var forbi, gik de tre menneskelige herrer hen for at vise deres respekt for Thaen og bad om tilladelse til at gå ned på jorden igen. Thaen gav dem en bøffel med smukke horn og sendte dem til *Na noi oy nu* (Muang Thaeng - det er nu Dien Bien Phu i Vietnam.) Efter tre år døde bøflen, og fra næseborene spirede en vinstok med tre gigantiske stængler. Pu Lang Xoeng hørte lyde inde fra stænglerne, så han borede et hul med et rødglødende bor. Ud af hullet kom mange mennesker. Khun Khan brugte en enorm mejsel til at bore et andet hul. Ud af det hul kom flere mennesker; det tog tre dage for alle menneskene at komme ud. Folkene fra det første hul delte sig i to grupper: den ene hed Tai Lom og den anden Tai Lee. Dem fra andet hul delte sig i tre grupper: Tai Lo, Tai Loeng og Tai Kwang. (Det er nogle af de forskellige folkestammer i Laos)

Først vidste folk ikke, hvordan de skulle overleve; derfor lærte Pu Lang Xoeng dem, hvordan man overlever, og instruerede dem om at blive ægtemænd og hustruer og opbygge husstande. Han lærte dem at respektere de ældste og at have begravelsesceremonier. Tai Lom og

Tai Lee skal kremere de afdøde, men de andre grupper skal lave begravelsesceremonier. Et flag skal placeres ved graven og en lille hytte bygges, så de levende kan give ris og vand til den afdødes ånder. De, der ikke kan bygge en hytte, skal forberede et sted i deres eget hjem til dette formål. De skal tilkalde den afdødes ånd for at komme og få mad. Folk på den tid kunne leve, indtil de var tre hundrede år gamle. Flere og flere mennesker befolkede jorden. De var for mange til, at Pu Lang Xoeng, Khun Lang og Khun Khet kunne klare sig. Så de gik til Thaen og bad om hjælp. Thaen sendte Khun Kha og Khun Khong ned, men de kunne ikke gøre meget, fordi de var berusede af vin det meste af tiden. De tre oprindelige menneskelige ledere besluttede at bede Thaen om hjælp igen. Thaen kaldte Khun Kha og Khun Khong tilbage og sendte Khun Bulomrachathirat eller Khun Bulom, der kom ned med mange skjalde og kloge mennesker. Alligevel var der stadig problemer. Så Khun Bulom sendte sin budbringer for at bede om hjælp fra Thaen. Denne gang sendte Thaen en budbringer for at lære folk at plante grøntsager og frugt. Folket blev også undervist i, hvordan man væver, og hvordan man laver værktøj. Budbringeren lærte således folk, hvad de skulle gøre, og hvad de ikke skulle gøre. Da Thaen var sikker på, at folket kunne klare sig selv, sagde han, at de ikke skulle rejse frem og tilbage til himlen igen. Han fik også broen til himlen destrueret.

Efter et stykke tid blev vinstokkens stængler overgroet og de blokerede for sollyset. Khun Bulom beordrede mange mennesker til

at skære vinstokken ned, men ingen kunne gøre det. Til sidst sendte han et gammelt par, Pu Nyoe og Ya Nyoe, for at skære vinstokken ned. Det gamle par ofrede deres liv for at gøre det. Før de påtog sig opgaven, bad de folk om at huske dem ved at nævne deres navne ved deltagelse i enhver aktivitet. Således vises ordet "nyoe" efter Lao udsagnsord. Når folk skal spise, vil de sige: "Kin you (spis bedstemor og bedstefar Nyoe)."

Efter at den gigantiske vinstok blev skåret ned, blomstrede den menneskelige verden igen. Senere fik Khun Bulom syv sønner med sine to koner, Nang Yomphala og Nang Et-khaeng. Derefter fandt han syv smukke prinsesser til at gifte sig med sine sønner. Han lærte sine sønner at styre riget fredeligt. Han lærte også sine svigerdøtre, hvordan man bliver gode dronninger og husmødre. Derefter uddelte han alle slags skatte til sine syv sønner og gav dem folk, adelsmænd og ministre, til at hjælpe dem med at styre deres nye byer.

Khun Bulom sendte sine syv sønner til at styre forskellige byer. Før sønnerne rejste til deres byer, gav Khun Bulom dem nogle vigtige budskaber: "Hver af jer må ikke mishandle de andre; (hver skal tage sig af sin egen by). I må aldrig invadere de andres byer. I skal følge vore gamle kongelige regler. De ældre brødre, som allerede er velstående, må ikke være grådige og forsøge at overtage de yngre brødres byer. Ellers vil der overgå dem alle former for ulykke i fremtiden. Også de yngre brødre velsigner jeg med velstand. I skal holde jeres ældre brødre informeret om jeres velbefindende. Hvis I

modtager noget eller nogen, der tilhører en anden, skal I returnere det til ejeren. I må aldrig tilegne jer noget, der ikke er jeres eget."

Således fortsatte hans belæringer med at dække alle emner, der var nødvendige for, at alle byer kunne leve i fred og harmoni, mens sønnerne lyttede opmærksomt. Khun Bulom fortsatte med at regere og grundlagde alle former for lov og orden, som senere blev Khun Buloms lov (*kod mai thammawat khun bulom*). Ikke længe efter døde Khun Bulom, og hans sønner holdt en kongelig begravelse, der passede til den store konge. Efter at de to dronninger døde, og efter at de syv brødre havde aflagt ed på at være venner, rejste de bort for at styre de byer, som de var blevet tildelt.

Dermed slutter historien om Khun Bulom.

Murmaleri fra Wat Wisunarat.

Phya Khankhaak, Tudsekongen

Kong Thanakhon af Inthapat fik med sin dronning en søn, som de forventede sig meget af, selv om han var så grim som en tudse.

Prinsen blev navngivet Khankhaak, hvilket betyder padde. Da Khankhaak var tyve år gammel, tilkaldte de guden Indra, som kom og gjorde prinsen smuk, gav ham den smukkeste kone og byggede ham det mest pragtfulde slot. Da kongen erkendte prinsens fortrin, trådte han tilbage fra tronen for at lade sin søn blive konge.

Phya Khankhaak blev en magtfuld konge, og alle konger fra alle menneske-, dæmon-, dyre- og engleverdenen underkastede sig ham. Hver skabning i universet kom for at hylde og hylde Phya Khankhaak, men de forsømte samtidig at hylde og tilbede Phya Thaen, regnguden. Phya Thaen følte sig så ydmyget af folks opførsel, at han blev rasende på Phya Khankhaak. Phya Thaen nægtede derefter at lade nagaen, det vil sige cobraslangen, lege i sin sø i himlen. Som følge heraf blev hele universet ramt af en katastrofal tørke.

Phya Khankhaak spurgte Naga-kongen om, hvad der var årsag til tørken, og da han fik det at vide, samlede han en stor hær af alle mennesker, dyr, dæmoner og engle fra hele verden og marcherede op til himlen for at bekæmpe Phya Thaen. Efter en lang og farlig kamp vandt Phya Khankhaaken en mirakuløs sejr. Han tvang derefter Phya Thaen at være retfærdig og at give universet regn hvert år i regnsæsonen. Efter at have nydt Phya Thaens himmel nogle måneder

rejste Phya Khankhaak tilbage for at herske lykkeligt over den frugtbare jord. En gang imellem fortalte Phya Khankhaak historien om, hvordan han anførte en stor hær for at kæmpe med Phya Thaen, og hvordan han nød at tilbringe lidt tid i himlen efter sin sejr.

Senere fulgte mange mennesker Phya Khankhaaks vej til himlen for der at lære om alle former for magisk viden og magt. Da de kom tilbage til jorden, troede de, at de var uovervindelige og begyndte at prøve kræfter med hinanden. De kæmpede uafbrudt, indtil alt levende på jorden var fuldstændig udsløjet. Lig hobede sig op og blev til et bjerg. Efter udryddelsen af alle folk, og bunkerne af lig var vokset til et bjerg, var der en kæmpe slyngplante kaldet Khue Khao Kad, som groende op fra foden af bjerget, indtil den nåede Phya Thaen i himlen. Phya Khankhaak skød sin magiske pil mod slyngplanten, og det ødelagde slyngplanten fuldstændig. Alt andet, formodentlig også Phya Khankhaak selv, blev samtidig ødelagt. Derefter gik slyngplantens rod i opløsning og efterlod et stort krater på jorden. Senere blev krateret en sø, der blev kaldt Nongkasae, det er Mekongflodens udspring. Mekongfloden er årsagen til, at der igen kom mennesker, der kunne leve i Laos.

Buddhastatuer med gestus, der skal påkalde regn

Tudse Kongen

Engang, da den guddommelige Buddha endnu ikke var oplyst, måtte han fødes og genfødes for at opnå de fortjenstfulde egenskaber, der svarer til at være Buddha. Han blev født som Phya Khankhaak, Tudse Kongen, i et af sine liv.

Tudse Kongen blev beundret og hyldet af alle mennesker og dyr på grund af hans store dyder, hans venlighed og hans kærlighed til sit folk. Regnguden, Phya Thaen, blev jaloux. Han følte sig ydmyget over, at en menneskelig konge blev beundret i så høj grad.

For at ødelægge Tudse Kongens ry undlod Phya Thaen at sende regn til jorden i 8 år og 8 måneder. Der blev tørke, og folk kunne ikke dyrke ris og grøntsager, fordi det ikke regnede, og floder og søer tørrede ud. Folk manglede også vand at drikke. Mange mennesker og dyr sultede ihjel eller døde af tørst. Kun de stærkeste overlevede.

Alle overlevende skabninger på jorden besluttede da at bekæmpe regnguden Thaen for at få regn. Naga-kongen og hans hær af nagaer, det vil sige slangekongen og hans slangesoldater, meldte sig frivilligt til at starte krigen mod regnguden. Naga-kongen og hans hær af nagaer tabte kampen, og de fik mange sår. Efter at sårene var helet, blev nagaerne, det vil sige slangernes kroppe, flerfarvede.

Derefter overtog kongen af bier og hans hær krigen. Kampene tog mange dage, og et stort antal bier blev dræbt. Kongen af bier og hans

tropper fik samme skæbne som Naga-hæren, og deres kroppe blev også flerfarvede.

Alle andre skabninger var nu meget bange. Endelig besluttede Tudse Kongen at gå til fronten, og han havde en klog plan som bestod af tre trin. Som det første skridt sendte han termitterne for at spise håndtagene på de sværd, som regnguden og hans hær havde.

Som det andet trin sendte han kongen af skorpionerne og hans tropper til himlen for at skjule sig i regngudens og han soldaters brænde og tøj. De skulle være klar til at bide til enhver tid. Om morgenen, når regnguden og hans soldater vågnede, ville de blive bidt, når de tog deres brænde, og når de klædte sig på. Når de tog om sværdenes håndtag, ville alle sværdhåndtag gå i stykker og blive ødelagt, så sværdene var ubrugelige.

Som det tredje skridt beordrede Kong Tudse sine tropper til at begynde kampen. Da regngudens soldater led af skorpionernes bid, var de ikke modige nok til at kæmpe. Da de tog våbnene, blev alle deres våben ubrugelige. Kong Tudse sad på hesten og jagede efter regnguden. Til sidst blev regnguden fanget og bundet. Kong Tudse var sejrherre. Efter at de havde fanget regnguden indgik de en fredsftale.

Nogle af punkterne i fredsftalen er:

1. Der skal affyres raketter for at kommunikere mellem jordfolket og regnguden. Hvert år, før regntiden ankommer, skal jordfolket

forberede raketterne og sende dem til himlen for at minde regnens gud om at sende regnen ned til rismarker og andre afgrøder.

2. Frøernes kvækken er signalet, der viser, at regnen allerede er faldet. Så når regnen kommer, skal frøerne råbe og signalere, at der er masser af regn til rådighed til risplantning.

3. Drager og fløjtelyde er midlet til at signalere, at høstsæsonen er ankommet. Der er ikke længere behov for regn. Når regnens gud hører disse lyde, skal han stoppe med at sende regn og vente, indtil han ser raketterne til næste år.

Gavlrelief fra Wat Phu: Indra

Thao Hung og Thao Cheuang

Thao Hung var søn af Khun Chomtham, som var hersker over Suantan kongeriget. Da han var tre år gammel, gav Phangdam-stammen ham et sværd og et par sølvgonggonger, og senere fik han foræret en hvid elefant ved navn Xangpheuakphankham. Khun Chomtham døde, da Thao Hung var ung, og hans mor samt befolkningen i Suantan kongeriget kronede Thao Cheuang, Thao Hungs ældre bror, til konge over Muang Suantan, og Thao Hung blev hans vicekonge. Thao Hung trænede sin hvide elefant i krigskunst, og nogle gange red han på den til fjerne steder. En dag mødte han Nang Ngom, datter af Nang Meng, som var den regerende prinsesse af kongeriget Xieng Kheua. Thao Hung blev forelsket i Nang Ngom, og hun blev forelsket i ham, så han fik sine ældre slægtninge til at bede hendes mor om lov til at indgå ægteskab med hendes datter. Nang Meng krævede en højere brudepris, end Thao Hung at have råd til. Thao Hung kom derfor i hemmelighed til sin elskede, for at de kunne fuldbyrde deres kærlighed.

På det tidspunkt var der en vietnamesisk prins fra Muang Khamwang ved navn Einka; han var nevø af Thao Kua, hersker over Muang Pakan. Efter sin fars død blev Einka hersker over Muang Khamwang. På det tidspunkt var han endnu ikke gift; og derfor ønskede Einka at gifte sig med en smuk pige. Da han hørte om en kvinde ved navn Nang Oua, datter af Khunjum, konge af Muang Ngoenyang, sendte han en udsending for at bede om ægteskab, men

Khunjum var ikke enig. Desuden fortalte Khunjum udsendingen, at han ville give Nang Oua til Thao Hung, som var hans nevø.

Efter at have modtaget denne besked fra sin udsending skyndte Einka sig at informere sin onkel, Thao Kua, i Muang Pakan. Denne blev så vred, at han sendte en udsending til Khunjum og truede med, at hvis han ikke gik med til at lade sin datter gifte sig med Einka, ville hans rige være i fare. Khunjum, der hørte dette, blev også vred og fortalte straks udsendingen:

Mens jeg har regeret Ngoenyang har ingen, undtage du, turde komme med trusler. Den der gifter sig med min datter, må være af samme race som hende. Ingen andre har ret til at tale således.

Da disse fornærmelser blev rapporteret til Thao Kua og Einka, blev de rasende og førte deres hære til at angribe Muang Ngoenyang. Einka havde elleve generaler til at føre krigen.

Mens de marcherede mod Ngoenyang, gav Thao Kua Samma-heng, høvding for Phu Thum-stammen, og Aiyhad, høvding for Pha Lod-stammen, besked om, at de skulle hjælpe ham i krigen, og at de skulle føre deres tropper fremad sammen med hans egne tropper. Samma-heng og Aiyhad var imidlertid allierede med Khunjum, og de besluttede derfor at fortælle Khunjum om angrebet, så han kunne være forberedt på det. Khunjum, der hørte om sine fjenders plan, gjorde sig klar til at forsvare sit rige.

Khunjums tropper kunne ikke modstå Einkas hær, så de trak sig tilbage til byen. Khunjum sendte derefter en besked til sin nevø Thao Hung og bad om hjælp, og han tog straks afsted med sin hær for at hjælpe sin onkel. Samtidig befalede Nang Ngom, Thao Hungs elskede prinsesse fra Xiengkheua, en gruppe på tyve elefanter og mange generaler til at kæmpe sammen med Thao Hung.

Da de ankom til Ngoenyang, angreb Thao Hungs tropper sammen med hans elskedes tropper Einkas soldater, der gemte sig i det omkringliggende terræn. De angrebne flygtede i stor uorden. Thao Hungs og Nang Ngoms hære vandt en overvældende sejr. Mange af Einkas soldater blev dræbt, og 30.000 blev fanget.

I denne krig mistede Thao Hung tre tusinde mænd. Da krigen var forbi, havde Thao Hung med de tre hære fra Suantan, Xiangkheua og Ngoenyang drevet deres fjende tilbage til grænsen. Efter en række mindre slag angreb Thao Hung Muang Pakan. Selv om Muang Pakans hær havde mere end 1.000 krigselefanter, blev den besejret.

Efter at Thao Hung havde erobret Muang Pakan, udnævnte Thao Hung Thao Khuang til hersker over Muang Pakan, og han udpegede han sine adelsmænd og ministre til at administrere landet.

Derpå førte han sin hær tilbage til Ngoenyang. Thao Hung regerede Ngoenyang i sytten år. Han giftede sig med Nang Ngom, som fødte ham en søn ved navn Thao Khamhung. Mens han regerede Ngoenyang, bragte udenlandske fyrster ham hyldest.

Senere angreb Einka, der var flygtet fra landet, Muang Pakan med guerillasoldater. Thao Hung, sendte straks tropper for at nedkæmpe guerillasoldaterne. Thao Einka søgte hjælp hos Thaen Lo fra kongeriget Kalong. Thaen Lo førte sin hær frem og kæmpede meget blodige kampe mod Thao Hung og hans tropper. De fleste af Thao Hungs generaler blev dræbt, så han trak sig tilbage. Kampene var så voldsomme, at Nay Phouang, en af Thao Hungs generaler, frygtede, at hvis de kæmpede til sidste mand, ville det resultere i folkemord. Han fik derfor Thao Hung til at sende sine sønner, Thao Khamkheuang og Thao Khamhung, tilbage til Ngoenyang, mens Thao Hung selv kæmpede videre. Til sidst blev Thao Hung blev dræbt på slagmarken.

Thao Hungs ånd blev efter hans død øverstbefalende for en hær af ånder. Med disse åndesoldater angreb han Thaens kongedømme i himlen. De gik af abernes stige, og over Linkham floden, indtil de nåede Muang Fa, som er Thaens by i himlen. Efter at have erobret den førte Thao Hung sine åndesoldater mod det selvlysende land Indra. Thaen, himlens hersker, hyldede Thao Hung, og mange andre himmelske fyrster hyldede ham

Til sidst kom Thao Cheuang, Thao Hungs ældre bror, og Thaos Hungs sønner, Thao Khamkheuang og Thao Khamhung, med en hær fra Ngoenyang og nedkæmpede alle fjenderne. Det er afslutningen på historien.

Lyrik

Et af de vigtigste temaer i den laotiske lyrik er livsfortolkning, hvor der reflekteres over buddhistiske værdier som medfølelse, sindets ro og oplysning, over karma, genfødsel etc. Et andet vigtigt tema er kærlighed og romantik, hvor følelser som længsel, glæde og smerte bliver udtrykt.

Det er meget vanskeligt at gengive Lao lyrik på et europæisk sprog som dansk. Det skyldes både selve den laotiske sprogform og de lydlige virkemidler, som er karakteristiske. Selv om der findes flerstavellesord i laotisk, er der mange enstavelsesord, heraf nogle med diftonger eller dobbeltvokaler, hvis lydeffekter udnyttes i digtene. Både i den folkelige lyrik og i kunstpoesien opbygges stroferne efter faste mønstre med bestemte antal af stavelser i hvert vers. Der anvendes flere forskellige lydlige virkemidler som vokalharmonier og allitteration. Ofte er der også en kompleks rimstruktur med indrim, hvor det første eller sidste ord i et vers rimer på et ord i midten af det næste vers – eller omvendt. En så kompleks lydstruktur er vanskelig, for ikke at sige umulig, at overføre meningsfuldt til et andet sprog. Nedenfor er gengivet et lydbillede af et laotisk digt, som er transskriberet til latinske bogstaver, og det kan give et indtryk af den raffinerede stavelses- og lydstruktur.

Efterfølgende er der et forsøg på at gengive nogle laotiske digte med de karakteristiske lydlige virkemidler. Det første er en gendigtning af det digt, som er gengivet på laotisk i transskriberet form.

Ana mo na **maa**

Wan **thaa** kaap **wai**

Yod **thai** naa **tho**

Pin **yo** paang **kon**

Hen **bon** ni phaen

Må dybt jeg knæle,
Ydmygt dvæle, tilbede den ene,
Den rene, med oplyst viden,
Gennem tiden mest fortjenstfuld.
Og mit livshjul skal fornys
Med lys fra Nirvana over mig.

Blomster og kranse vi lægger,
Og derpå rækker mod Buddha vor bøn
Oplysthed skøn han høstet.
Os han trøstet. Os han ophøjer.
Ned vi os bøjer for Dharma med glæde
For Sangha træde vi ydmygt frem.
Lovens hjem vor handling og tale forædler.

Som malet af Indra, for mit øje din skønhed stråler.

Tåler jeg savnet efter dig? Længe må jeg døje.

Jeg ledte; i skoven for jeg vild, og intet gavnet.

I fire år, til dig brændte min kærligheds ild.

I din klædning så skøn jeg genså dig. Jeg kan ikke vente

Nu, jeg mig bøjer og beder min kærligheds bøn.

Bønhører du mig, du mit hjerte helbreder.

Når flodbølgen oversvømmer markene med vand

Kan myrerne ej være på land, men fiskene ler.

Efter tredje fuldmåne det sker, at vandet tørrer ud.

Og fiskene står for skud for myrernes hån og spot.

Stor lykke

Smykke Brahmas væren.

Æren ham tilkomme.

Fromme vi ham hylde,

Fylde hjertet i fred

Med glorværdig fryd.

Kilder

Wajuppa Tossa and Kongdeuane Nettaving: Lao Folktales. Lib. Unl. Connecticut 2008.

Steven Jay Epstein: Lao Foltales. Silkworm. Chiang Mai 2005

Big Brother Mouse by Somhong Sakdy: The Parables of Wat Xieng Thong. Luang Prabang 20214

Karine Amarine: Solidaire pour tuer l' ogre, Conte et légendes laotiens, Luang Prabang 2006

Outhine Bounyavong et Dominique Menguy : Sinxay, Vientiane 2003

Big Brother Mouse by Siphone Sengvandy : Kmhmua Folkltles, Luang Prabang 2009

Northern Illinois University.

<http://www.seasite.niu.edu/lao/LaoFolkLiterature>

https://factsanddetails.com/southeast-asia/Laos/sub5_3c/entry-2968.html